

H. GAILAN

KOLHOOSNIKUTE
PENSIONEERIMISEST
JA
ABISTAMISEST

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1958

Archiens

AR

2-43871

A-22306

EESTI NSV PÕLLUMAJANDUSE MINISTEERIUM

H. GAILAN

KOLHOOSNIKUTE
PENSIONEERIMISEST JA
ABISTAMISEST

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1958

2

Tartu Riikliku Ollkeeli
Raamatukegu

43871

ARHIIVKOGU

SAATEKS

Kommunistliku partei ja Nõukogude valitsuse poolt välja-
töötatud abinõude ellurakendamise tulemusena paraneb pide-
valt meie rahva elutase. Suurt tähelepanu osutab partei ja
valitsus ka vanade ja töövõimetute tööliste ja teenistujate
ning kolhoosnikute materiaalsele kindlustamisele.

Paralleelselt uue riiklike pensionide seaduse ellurakenda-
misega on ka paljudes vabariigi põllumajanduslikes artelli-
des üldkoosoleku otsusega kehtestatud varem ausalt kolhoos-
sis töötanud elatanud ja töövõimetutele artelli liikmetele
pensioni maksmine. Samuti makstakse kolhoosnikutele toet-
usi ajutise töövõimetuse korral, lapse sünni puhul imiku-
varustuse muretsemiseks, kolhoosniku surma korral matus-
teks ja kolhoosipere liikmete orbude-vaeslaste eest hoolitse-
miseks.

NLKP XX kongressi otsus paneb elatanud kolhoosnikute
materiaalse heaolu tingimuste parandamise osas kolhooside
ja nende abistamiskassade juhatustele vastutusrikkad üles-
anded. Kolhooside ja abistamiskassade juhatused peavad
tähelepanelikult suhtuma ühismajandis ausalt töötanud
vanade ja töövõime kaotanud kolhoosnikute materiaalsesse
kindlustamisse. Selle küsimuse üheks lahendamise vormiks
on kolhoosnikute pensioneeringine, mis on saanud võimalikuks
kolhoositootmise pideva kasvu ja kolhooside rahaliste
sissetulekute suurenemise tulemusena. See abistamise vorm
kindlustab vanaduse ja töövõime kaotuse korral kolhoosni-
kutele materiaalse abi vastavalt sellele, kuidas nad ühis-
majandi tööst on osa võtnud, ning seega mobiliseerib kol-
hoosnikuid ühismajandi tööst aktiivselt osa võtma.

Autor

I. KOLHOOSNIKUTE PENSIONEERIMISE JA ABISTAMISE ÜLDISED ALUSED

Meie vabariigi põllumajanduslike artellide ühiskondlike vastastikuse abistamise kassade töös on viimastel aastatel välja kujunenud kaks põhilist vanade ja töövõimetute kolhoosnikute abistamise moodust.

Ühel juhul määratakse kolhoosnikutele abi nende ühismajandis töötamise kestuse, pere suuruse ning majandusliku ja tervisliku seisundi järgi. Seega saab artelli liige vanaduse või tervislikel põhjustel töövõime kaotamise korral ütlase toetuse, mis ei sõltu tema poolt kolhoosis tehtud töö hulgast. Niisugune abistamise moodus aga ei innusta kolhoosnikuid aktiivsele tööst osavõtmisele ega aita kaasa kolhoosi majandusliku jõukuse kasvule. Seepärast on paljud vabariigi kolhoosid asunud vanade ja töövõimetute kolhoosnikute elatustaseme kindlustamisele pensioneeringimise teel. Pensioni suurus oleneb seejuures tööaastatest ja kolhoosniku poolt enne pensionile minekut teatud aastate jooksul väljatöötatud normipäevade hulgast. Samadel alustel määratakse ka ajutise töövõimetuse toetusi.

Kolhoosniku poolt ühismajandis tehtud tööd arvestatakse normipäevades. Seepärast arvestatakse ka pensioni määramiseks vajalikke tööaastaid kolhoosniku poolt igaks kalendriaastaks töövõimelistele artelli liikmetele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi täitmise järgi.

Et vanaduse ja invaliidsuse puhul kolhoosniku või viimase surma korral tema töövõimetute perekonnaliikmete materiaalne kindlustatus vastaks kolhoosniku poolt ühismajandis loodud väärtustele, määratakse pensioni suurus kindlaks normipäevades, protsentuaalselt kolhoosniku poolt teatud aja jooksul keskmiselt väljatöötatud normipäevade

arvust. Seega saab ühismajandi kasuks rohkem töötanud kolhoosnik ka pensioniks vastavalt rohkem normipäevi. Ühtlasi suureneb niisuguse pensioneerimise korra rakendamisel kolhoosnikute pension koos ühismajandi jõukuse kasvu ja normipäevatasu suurenemisega.

Nii on nende põhimõtete alusel vanad ja töövõimetud kolhoosnikud materiaalselt kindlustatud vastavalt sellele, kuidas nad on ühismajandis töötanud.

Selline vanade ja töövõimetute kolhoosnikute materiaalse abistamise moodus tugineb otseselt sotsialistlikule jaotusprintsibile, mis nõuab isiklikuks tarbimiseks minevate vahendite jaotamist töötajate vahel vastavalt nende poolt ühismajandi tugevdamiseks tehtud tööle.

Analoogiliselt pensionidega määratakse siin kolhoosnikutele ka ajutise töövõimetuse toetusi normipäevades, mille suurus, nagu pensionidegi suurus, sõltub kolhoosniku poolt ühismajandis loodud väärtustest.

Vabariigi kolhooside senises praktikas on pensionide suurus kindlaks määratud kogu aasta peale. Et kolhoosnikule tuleb aga pension määrata sellest ajast alates, kui ta jõudis vanaduspensioni saamiseks nõutavasse eluikka või invaliidistus, samuti ei tarvitse iga kord õigus pensionile kesta aasta lõpuni, vaid see võib lõppeda varem, näiteks invaliidistumisest tervenemisel, siis esineb sageli vajadus pensionide arvestamiseks ja väljamaksmiseks kuude-viisi. See aga on tülikas, kui pensioni suurus on kindlaks määratud kogu aasta peale. Seepärast tuleb soovitavaks lugeda pensionide suuruse kindlaksmääramist kuu peale, kusjuures võiks lähendada järgnevalt toodud näidisest, mille koostamisel on aluseks võetud meie kolhoosides aasta kohta määratud pensionide suurused.

Kolhoosnikutele, kes on enne pensionile minekut pidevalt ületanud ühismajandis töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi, on soovitav pensioni suurendada 5% võrra keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvust.

Peale harilike pensionide on mitmetes kolhoosides üldkoosoleku otsusega määratud suurendatud personaalpensione neile kolhoosnikutele, kes on eriti aktiivselt kaasa aidanud kolhoositootmise arendamisele.

Üldkoosoleku otsusega määratakse pidev abi ka neile kolhoosnikutele, kes tervisliku seisundi tõttu ei olnud suuteli- sed töötama ühismajandis ja seega ei oma pensioni määra-

Pensiooni määramise põhjus	Pensiooni suurus %-des kuus välja-töötatud normi-päevadest	Kuupensiooni suurus normi-päevades (lisandita)		Pensiooni määramiseks on vaja	
		mini-maalne	maksi-maalne		
vanadus — mehed 65-ndast ja naised 60-ndast eluaastast alates	30	6	12	Tööaastaid	
Töövigastus või kutschaigus	invaliidsus — vajab kõrvalabi toitja surm — perekonnas 3 või enam töövõimetut	40	8	16	Sõltumata tööaastatest
	invaliidsus — töövõimetu, ei vaja kõrvalabi toitja surm — perekonnas 2 töövõimetut	30	6	10	
	invaliidsus — võib töötada kergendatud tingimustel toitja surm — perekonnas 1 töövõime-tu	20	4	6	
Üldhaigestumine	invaliidsus — vajab kõrvalabi toitja surm — perekonnas 3 või enam töövõimetut	35	7	12	Tööaastaid vastavalt vanusele*)
	invaliidsus — töövõimetu, ei vaja kõrvalabi toitja surm — perekonnas 2 töövõime-tut	25	5	8	
	invaliidsus — võib töötada kergendatud tingimustel toitja surm — pere-konnas 1 töövõime-tu	15	3	5	

* Üldhaigestumise tagajärjel surnud kolhoosniku perekonnale toitja-kaotuse pensiooni määramiseks ei nõuta tööaastaid, kui toitja sai enne surma pensiooni.

miseks nõutavaid tööaastaid, kuid kellel käesoleval ajal puuduvad elatusvahendite allikad.

Samuti on kolhoosi üldkoosoleku otsusega määratud pensione või pidevat abi neile kolhoosnikutele, kes astusid kolhoosi organiseerimisel küll ühismajandi liikmeks, kuid vanaduse või töövõimetuse tõttu ei olnud enam suutelised osa võtma kolhoosi tööst, vaatamata sellele, et neil on käesoleval ajal seadusjärgsed ülalpidajad ja elatusvahendite allikad.

Neid kahte viimati mainitud moodust kasutatakse ainult pensioneerimise korra kehtestamisel. Hiljem neid mooduseid enam ei kasutata.

Pensionideks, samuti ka ajutise töövõimetuse toetusteks määratud normipäevad tuleb vastavalt kolhoosi aastaaruande koostamise juhendile lugeda väljaspool tootmistegevust kulutatud normipäevadeks ja arvata aastatulude jaotamisel normipäevade üldarvu hulka.

Seega makstakse pensionideks ja ajutise töövõimetuse toetusteks määratud normipäevade eest tasu kolhoosi liikmetega toimuvate üldiste arvelduste korras.

Peale pensionide ja ajutise töövõimetuse toetuste väljamaksmise abistatakse kolhoosnikuid veel imikuvarustuse muretsemisel, matusetootuste ja muude ühekordsete toetuste näol, sanatooriumide ja puhkekodude tuusikute ostmisel ning kolhoosnikute varustamisel proteeside ja ortopeediliste toodetega. Samuti võimaldatakse kolhoosnikutel saata mööda muretult oma vanaduspäevi kolhoosnikute hooldamisasutustes.

Nendeks abistamiseks moodustatakse kolhoosi üldtoodangust ja kõigist rahalistest tuludest kuni 2%-line fond, mis jääb vastastikuse abistamise kassa käsutusse. Samast fondist kaetakse ka lasteasutuste ülalpidamise kulud jm.

Kui pensionideks ja ajutise töövõimetuse toetusteks määratud normipäevad arvestatakse aastatulude jaotamisel normipäevade üldarvu hulka, siis ei ole vaja eraldada abistamiskassale vahendeid mitte 2% ulatuses kolhoosi üldtoodangust ja kõigist rahalistest tuludest, vaid nii palju, kui kassa tegelikult vajab kolhoosnikute abistamiseks.

Samaaegselt tuleb soovitada üldkoosoleku otsuse põhjal vastastikuse abistamise kassa liikmemaksude võtmise lõpetamist, sest see on seotud suurte arvutustega ja kolhooside jõukuse kasvuga on nende osatähtsus kassale laekuvatest varadest väga väikeseks muutunud.

Järgnevalt on käesolevas väljaandes ära toodud kolhoosnikute pensioneermise ja abistamise näidiseeskirjad. Nimetatud eeskirjadesse on koondatud need põhiprintsiibid, mis on rakendamist leidnud vabariigi kolhoosides, kus kolhoosnikute pensioneermine on juba sisse viidud ja mida võib soovitada ka teistel kolhoosidel kolhoosnikute pensioneermise ja abistamise eeskirjade väljatöötamisel aluseks võtta. Samuti on nendes arvesse võetud vennasvabariikide kolhooside sellealaseid kogemusi ja kolhoosnikute poolt tehtud ettepanekuid.

Ühtlasi selgitatakse käesolevas konkreetsete näidete varal, kuidas kolhoosid üldkoosoleku otsusega kehtestatud pensioneermise ja abistamise eeskirju praktiliselt ellu rakendada ja millist arvestust sel alal tuleb pidada.

II. KOLHOOSNIKUTE PENSIONEERMISE JA ABISTAMISE NÄIDISEESKIRJAD

1. Kolhoosiliikmeil on abistamiskassa kaudu õigus vana- duse- ja invaliidsuspensionile. Kolhoosniku surma korral omandavad õiguse pensionile tema töövõimetud perekonna- liikmed. Samuti on kolhoosnikutel õigus ajutise töövõime- tuse toetusele ning teistele toetustele ja materiaalsele abile.

2. Pensione, toetusi ja materiaalselt abi määrab kolhoosni- kutele abistamiskassa juhatus käesolevates eeskirjades ette- nähtud tingimuste ja korra kohaselt, kusjuures pensionide määramisel võtab abistamiskassa juhatuse koosolekust osa kolhoosi esimees.

Kolhoosnikule, kellel on õigus üheaegselt mitmele pensio- nile, määratakse üks pension tema oma valikul, kusjuures kolhoosnikul on õigus minna üle ühelt pensioni liigilt teisele ilma mingisuguste kitsendusteta.

Kolhoosnikute kaebused abistamiskassa juhatuse koos- oleku otsuse peale lahendatakse kolhoosiliikmete üldkoos- olekul.

3. Abistamiskassa juhatus koos kolhoosi juhatusega selgi- tab välja need kolhoosnikud, kes oma tööga on näidanud üles erilist aktiivsust kolhoositootmise arendamisel ja teeb üldkoosolekule ettepaneku neile suurema personaalpensioni määramiseks. Peale selle selgitab abistamiskassa juhatus välja vanad ja töövõimetud kolhoosnikud, kellel puudub

käesolevate eeskirjade järgi õigus pensionile, ning teeb üldkoosolekule ettepaneku neile materiaalse abi määramiseks.

4. Pensionid ja ajutise töövõimetuse toetused määratakse kindlaks normipäevades, kusjuures neid normipäevi loetakse väljaspool tootmistegevust kulutatud normipäevadeks ja arvestatakse kolhoosi aastatulude jaotamisel aasta jooksul kulutatud normipäevade üldarvu hulka.

Pensionideks ja ajutise töövõimetuse toetusteks määratud normipäevade eest tasu väljamaksmist teostab kolhoosi juhatas kolhoosiliikmetega toimivate üldiste arvelduste korras.

5. Abistamiskassa maksab välja rahas, naturaalsaadustes ja materiaalsetes väärtustes määratud toetused ja abistamised ning tasub kolhoosnikele sanatooriumide ja puhkekodude tuusikute ning proteeside ja ortopeediliste toodetega varustamise kulud. Samuti tasub abistamiskassa kolhoosnike hooldamisasutustes viibivate kolhoosiliikmete ülalpidamiskulud.

Selleks eraldatakse iga aasta kolhoosi üldtoodangust ja kolhoosi rahalistest tuludest abistamiskassale vajalikud vahendid naturaalsaadustes ja rahas.

Vanaduspension

6. Vanaduspension määratakse kolhoosnikele eluajaks: meestele 65 ja naistele 60 aasta vanuseks saamisel.

Naistele, kes on sünnitanud ja kasvatanud kaheksa aasta vanuseks viis või enam last, määratakse vanaduspension 55 aasta vanuseks saamisel.

7. Vanaduspension määratakse kolhoosnikele, kellel pensionile minemise aasta alguseks on töoaastaid:

Pensionile mineku aeg	Mehed	Naised	Naised, kes on sünnitanud ja kasvatanud 8 aasta vanuseks 5 või enam last
kuni 1960	5	4	3
1961 kuni 1965	9	7	5
1966 „ 1970	13	11	8
1971 „ 1975	17	14	10
1976 „ 1980	21	17	13
1981 ja järgnevatel aastatel .	25	20	15

Meestele, kes on sündinud 1885. a. või varem, määratakse vanaduspension, kui neil on vähemalt kolm tööaastat. Nais-tele, kes on sündinud 1890. a. või varem, määratakse vanaduspension, kui neil on vähemalt kaks tööaastat.

8. Kolhoosnikutele, kes on jõudnud vanaduspensionini määramiseks nõutavasse eluikka, kuid kellel ei ole vanaduspensionini määramiseks nõutavaid tööaastaid, määratakse pension proportsionaalselt olemasolevaile tööaastatele, kui neil on vähemalt veerand pensioni määramiseks nõutavaist tööaastaid.

9. Vanaduspension määratakse igaks kuuks 30% ulatuses kas viimase viie aasta keskmisena või viimasel kalendriaastal enne pensionile minekut kolhoosniku poolt keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvust. Pensioni miinimaalseks suuruseks on 6 ja maksimaalseks suuruseks 12 normipäeva kuus.

10. Kolhoosnikutele, kes pensioni määramisele eelnenud 10 aasta kestel on kolhoosis järjest viiel kalendriaastal ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aastast normipäevade miinimumi, määratakse täiendavalt põhipensionile pensionilisand 5% ulatuses keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevadest, kuid mitte vähem kui üks normipäev. Koos pensionilisandiga võib kuupension ületada 12 normipäeva.

Invaliidsuspension

11. Invaliidsuspension määratakse kolhoosnikutele, kes on jäädavalt või pikemaks ajaks (vähemalt 3 kuuks) kaotanud töövõime töovigastuse, kutsehaiguse või üldhaigestumise tagajärjel.

Pension määratakse vastavalt sellele, millise osa töövõimest on kolhoosnik kaotanud arstliku konsultatsioonikomisjoni (AKK) otsuse järgi (vajab kõrvalabi; töövõimetu, kuid ei vaja kõrvalabi; võib töötada ainult kergendatud tingimustel).

12. Kolhoositöö juures saadud töovigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidistunud kolhoosnikutele määratakse pension sõltumata nende tööaastatest enne invaliidistumist.

13. Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse korral määratakse kolhoosnikule pension, kui tal pensionile mineku aasta alguseks on tööaastaid:

Vanus (aastates) pensionile minekul	Kalendriaastad, millal läheb pensionile											
	kuni 1960. aastani		1961 kuni 1965		1966 kuni 1970		1971 kuni 1975		1976 kuni 1980		1981. ja järgnevail kalendri- aastail	
	me- hed	nai- sed	me- hed	nai- sed	me- hed	nai- sed	me- hed	nai- sed	me- hed	nai- sed	me- hed	nai- sed
Kuni 20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21 kuni 22	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2
23 „ 25	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3
26 „ 30	4	3	6	4	6	4	6	4	6	4	6	4
31 „ 35	4	3	7	5	8	5	8	5	8	5	8	5
36 „ 40	4	3	7	5	9	7	10	7	10	7	10	7
41 „ 45	4	3	7	5	9	8	12	9	12	9	12	9
46 „ 50	4	3	7	5	10	8	14	10	14	11	14	11
51 „ 55	4	3	7	5	10	8	14	10	16	13	16	13
56 „ 60	4	3	7	5	11	8	14	10	17	13	18	14
61 ja va- nemad	4	3	7	5	11	8	14	10	17	13	20	15

Töövõime kaotuse korral vigastuse tõttu, mis ei ole tekkinud kolhoositöö juures, määratakse kolhoosnikule pension samadel alustel kui üldhaigestumise tagajärjel töövõime kaotamise korral.

Kolhoosnikutele, kes kolhoosis töötamise aja jooksul muutsid üldhaigestumise tagajärjel kõrvalabi vajavaiks või kõrvalabi mittevajavaiks töövõimetuiks invaliidideks, kuid kellel ei ole täispensioni määramiseks nõutavat arvu tööaastaid, määratakse pension proportsionaalselt olemasolevaile tööaastatele, kuid vähemalt veerand täispensionist.

14. Töövigastuse või kutschaiguse tagajärjel invaliidistunud kolhoosnikutele määratakse kuupension järgmises ulatuses keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevadest:

a) vajab invaliidsuse tagajärjel kõrvalabi, 40% ulatuses; minimaalseks pensioni suuruseks on 8 ja maksimaalseks 16 normipäeva kuus;

b) muutus invaliidsuse tagajärjel töövõimetuks, kuid ei vaja kõrvalabi, 30% ulatuses; minimaalseks pensioni suuruseks on 6 ja maksimaalseks 10 normipäeva kuus;

c) võib pärast invaliidistumist töötada ainult kergendatud tingimustel, 20% ulatuses; minimaalseks pensioni suuruseks on 4 ja maksimaalseks 6 normipäeva kuus.

15. Üldhaigestumise tagajärjel invaliidistunud kolhoosnikutele määratakse kuupension järgmises ulatuses keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevadest:

a) vajab invaliidsuse tagajärjel kõrvalabi, 35% ulatuses; minimaalseks pensioni suuruseks on 7 ja maksimaalseks 12 normipäeva kuus;

b) muutus invaliidsuse tagajärjel töövõimetuks, kuid ei vaja kõrvalabi, 25% ulatuses; minimaalseks pensioni suuruseks on 5 ja maksimaalseks 8 normipäeva kuus.

c) võib pärast invaliidistumist töötada ainult kergendatud tingimustel, 15% ulatuses; minimaalseks pensioni suuruseks on 3 ja maksimaalseks 5 normipäeva kuus.

16. Kolhoosnikutele, kes pensioni määramisele eelnenud 10 aasta kestel on kolhoosis viiel kalendriaastal pidevalt ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi, määratakse täiendavalt põhipensionile pensionilisand 5% ulatuses keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevadest. Pensionilisandi suurus ei tohi olla alla ühe normipäeva kuus ja koos pensionilisandiga võib kuupension ületada ettenähtud maksimaalse normipäevade arvu.

Toitjakaotuse pension

17. Toitja kaotuse puhul määratakse pension surnud kolhoosniku, samuti ka surnud pensionäri-kolhoosniku töövõimeteile perekonnaliikmeile, kes olid tema ülalpidamisel.

Töövõimeteiks perekonnaliikmeiks loetakse:

a) lapsed, vennad, õed ja lapselapsed, kes on alla 16 aasta vanad (õpilased alla 18 aasta), või sellest vanemad, kui nad on muutunud invaliidiks enne 16-aastaseks (õpilased 18-aastaseks) saamist. Vennad, õed ja lapselapsed loetakse töövõimeteiks perekonnaliikmeiks, kui neil ei ole töövõimelisi vanemaid;

b) isa, ema, naine, mees, kui nad on jõudnud kõrgesse ikka (mehed 65 aastat, naised 60 aastat) või kui nad on kõrvalabi vajavad või kõrvalabi mittevajavad töövõimetusid invaliidid;

c) üks vanematest või abikaasa, sõltumata vanusest ja töövõimest, kes hooldab surnud toitja alla kaheksa aastasi lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi;

d) vanaisa ja vanaema, kui puuduvad isikud, kes on seaduse järgi kohustatud neid ülal pidama.

Surnu lastel ja töövõimetusel vanematel, kes ei olnud toitja ülalpidamisel, tekib õigus toitjakaotuse pensionile, kui nad kaotavad elatusvahendite allika.

Mõlema vanema ülalpidamisel olnud lastel on isa või ema surma korral õigus pensionile ka sel juhul, kui üks vanemaist töötab.

18. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud kolhoosnike ja pensionäride-kolhoosnike (olenemata viimaste pensioni liigist või surma põhjustest) perekondadele määratakse pension sõltumata toitja tööaastaist.

Üldhaigestumise tagajärjel surnud kolhoosnike (välja arvatud pensionärid) perekondadele määratakse pension, kui toitjal oli surmapäevaks invaliidsuspensiooni saamiseks vajalikul hulgal tööaastaid (vt. punkt 13).

19. Kolhoosnike perekonnaliikmeile, kelle toitja suri üldhaigestumise tagajärjel, omamata invaliidsuspensiooni määramiseks nõutavaid tööaastaid, määratakse pension proportsionaalselt toitja tööaastaile, kuid mitte vähem kui veerand täispensionist.

20. Toitjakaotuse pension määratakse protsentuaalselt toitja poolt keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevadest, mis olid aluseks toitjale pensioni arvestamisel või mille alusel talle oleks tulnud invaliidsuspensiooni arvestada.

Toitja kaotuse puhul määratakse tema töövõimetele perekonnaliikmeile pension vastavalt sellele, mis liiki pensioni toitja sai või mis liiki pensionile tal oleks olnud õigus invaliidsuse puhul (töövigastus, kutsehaigus, üldhaigestumine) järgmiselt:

a) kolme või enama töövõimete perekonnaliikmega perekonnale määratakse pension nagu kõrvalabi vajavale invaliidistunud kolhoosnikule, seega töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud toitja perekonnale 40% (8—16 normipäeva kuus) ja üldhaigestumise tagajärjel surnud toitja perekonnale 35% (7—12 normipäeva kuus) keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevadest;

b) kahe töövõimete perekonnaliikmega perekonnale määratakse pension nagu kõrvalabi mittevajavale töövõimetele invaliidistunud kolhoosnikule;

c) ühe töövõimete perekonnaliikmega perekonnale määratakse pension nagu kolhoosnikule, kes pärast invaliidistumist võib töötada ainult kergendatud tingimustel.

21. Täiendavalt toitjakaotuse põhipensionile määratakse pensionilisand 5% ulatuses toitja poolt keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevadest, kui toitja sai varem pensioni koos pensionilisandiga või kui tal oleks olnud invaliidsuspensiooni määramisel õigus selle saamiseks. Pensionilisan-

diks määratakse vähemalt üks normipäev kuus ja koos pensionilisandiga võib kuupension ületada ettenähtud maksimaalse normipäevade arvu.

22. Kui kolhoosniku perekonda kuulunud lapsed on kaotanud mõlemad vanemad (täisorvud), määratakse igale orvule kuupensioniks 30% vanemate poolt kokku kuus keskmiselt väljatöötatud normipäevade arvust, kusjuures pensionilisandit ei määrata. Minimaalseks pensioni suuruseks on 10 ja maksimaalseks 15 normipäeva kuus. Pension määratakse sõltumata vanemate tööaastaist.

Tööaastate arvutamine

23. Pensionide määramiseks vajalikke tööaastaid arvestatakse kolhoosnikule, alates ühismajandi organiseerimise aastast, iga kalendriaasta (1. jaanuarist kuni 31. detsembrini) eest vastavalt sellele, missuguse osa antud aastaks töövõimelistele kolhoosnikutele ettenähtud miinimumnormipäevadest kolhoosnik tegelikult välja töötas. Kolhoosnikutele, kes töötasid antud aasta jooksul normipäevi välja töövõimelistele kolhoosnikutele ettenähtud miinimumnormipäevade ulatuses või rohkem, loetakse see kalendriaasta üheks tööaastaks. Sama korra kohaselt arvestatakse kolhoosnikutele tööaastaid ka teistes kolhoosides töötamise aja eest. Peale selle arvestatakse kolhoosnikutele pensioni määramisel tööaastaiks: teenistusaega Nõukogude armees, töötamist riiklikes asutustes, ettevõtetes ja töönduskooperatsiooni süsteemis ning õppeaega kesk- ja kõrgemates põllumajanduslikes õppeasutustes.

Igal juhul peab aga kolhoosnik vähemalt $\frac{1}{4}$ pensioni määramiseks vajalikest tööaastaist, kuid mitte vähem kui 2 tööaastat, olema töötanud selles kolhoosis, kus talle pension määratakse.

Pensionide arvutamine

24. Pensioni arvutamisel loetakse keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvuks kas pensionile minekule eelnenud kalendriaastal (1. jaanuarist kuni 31. detsembrini) keskmiselt iga kuu väljatöötatud normipäevade arv või pensionile minekule eelnenud viimasel viiel kalendriaastal keskmiselt iga kuu väljatöötatud normipäevade arv, olenevalt sellest, kumb normipäevade arv on suurem.

Pensionile mineku aastaks loetakse vanaduspensioni määramisel kolhoosniku vajalikku eluikka jõudmise aastat, invaliidsuspensioni määramisel invaliidistumise aastat ja toitjakaotuse pensioni määramisel toitja surma-aastat.

Kolhoosnikutel, kes jõudsid vanaduspensioni määramiseks vajalikku eluikka, invaliidistusid või kelle toitjad surfid enne kolhoosi üldkoosoleku poolt käesolevate eeskirjade kehtestamist, loetakse pensionile mineku aastaks see aasta, mil nad omandasid vajaliku arvu töoaastaid täispensioni määramiseks või täispensioni määramiseks koos pensionilisandiga. Pensioniõiguslikel kolhoosnikutel, kes mingil põhjusel ei ole käesolevate eeskirjade kehtestamise ajaks kolhoosis välja töötanud täispensioni määramiseks nõutavaid töoaastaid, loetakse pensionile mineku aastaks see aasta, mil nad omandasid kõige enam töoaastaid osalise pensioni määramiseks proportsionaalselt olemasolevaile töoaastaile.

Kalendriaastal väljatöötatud normipäevadeks loetakse need normipäevad, mille eest kolhoosnikule maksti kolhoosi poolt töötasu. Kalendriaastal väljatöötatud normipäevade hulka ei arvestata normipäevi, mille eest kolhoosnik sai pensioni.

Kolhoosnikutel, kes on invaliidistunud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel, kuid pole pensionile minekule eelnenud kalendriaasta algusest peale olnud kolhoosi liikmed, vaid astusid kolhoosi hiljem, arvutatakse keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv välja ühele tööpäevale langeva keskmise normipäevade arvu järgi. Ühele tööpäevale langeva normipäevade arvu kindlaksmääramiseks jagatakse kolhoosniku poolt tegelikult väljatöötatud normipäevad nende tööpäevadega, mille kestel ta võis kolhoosi liikmena töötada kolhoosis.

25. Invaliidsus- ja toitjakaotuse pension arvestatakse ümber, kui tekib vajadus pensioni suurendamiseks või vähendamiseks.

Pension arvestatakse ümber invaliidistunud kolhoosniku tervisliku seisundi paranemise või halvenemise korral. Pensioni väljamaksmine lõpetatakse kolhoosniku töövõime taastumisel.

Kui üldhaigestumise tagajärjel invaliidistunud kolhoosnikul puudus vahepeal õigus pensioni saamiseks töövõime taastumise või põhjendatult AKK otsuse esitamata jätmise tõttu, siis uuesti invaliidistumise (AKK otsuse esitamise)

korral taastatakse temale varem määratud pension, kui pensioni väljamaksmise lõpetamisest ei ole möödunud üle viie aasta. Vastasel korral määratakse kolhoosnikule pension uuesti üldistel alustel.

Toitjakaotuse pension arvestatakse ümber pensioniga kindlustatud perekonnaliikmete arvu muutumisel, invaliidist perekonnaliikme töövõime taastumisel, abikaasa vastavasse ikka (mehed 65, naised 60 aastat) jõudmisel ning ühele perekonnaliikmetest pensioni maksmise katkestamisel või pensioni maksmise katkestamist tinginud põhjuse möödumise tõttu pensioni maksmise uuendamisel.

Pensionide suuruse arvutamise aluseks võetakse neil juhtudel sama keskmine normipäevade arv, mille alusel oli arvatud eelminegi pension.

26. Vanadus- ja invaliidsuspensiooni suurendatakse arvates aasta algusest neile kolhoosnikutele, kes pärast pensioni määramist on vähemalt 2 aasta jooksul töötanud välja keskmiselt rohkem normipäevi, kui oli neile eelmise pensioni arvutamisel aluseks võetud keskmine normipäevade arv.

Uue pensioni suurus arvutatakse välja vastavalt 2 aasta jooksul keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvule.

Kui pensionäri-kolhoosniku poolt väljatöötatud keskmine normipäevade arv suureneb ka järgnevatel aastatel, arvutatakse pension uuesti ümber iga 2 aasta järel, lähtudes keskmise normipäevade arvu suurenemisest.

27. Peale punktis 26 märgitud juhtude arvestatakse vanadus- ja invaliidsuspensioone ümber, arvates aasta algusest;

a) kolhoosnikutele, kellele pension oli määratud ilma pensionilisandita, kui nad töötasid edasi ja omandasid õiguse punktides 10 ja 16 märgitud alustel pensionilisandi saamiseks;

b) kolhoosnikutele, kellele tööaastate vähesuse tõttu oli pension määratud proportsionaalselt olemasolevaile tööaastatele, kui nad pärast pensioni määramist edasi töötades omandasid (invaliidsuspensiooni ümberarvestamisel vastavalt vanusele) täiendavalt tööaastaid suurema pensioni määramiseks; pension arvestatakse ümber iga 2 aasta järel, lähtudes ümberarvestamise ajaks olemasolevaist tööaastait;

c) kolhoosnikutele, kellele täispension määramiseks vajalike tööaastate puudumise tõttu oli pension määratud proportsionaalselt olemasolevaile tööaastatele, kui nad pärast

pensioni määramist edasi töötades on omandanud (invaliid-suspensiooni ümberarvestamisel vastavalt vanusele) vajaliku arvu tööaastaid täispensioni määramiseks.

Neil juhtudel arvutatakse pensioni suurus kas eelmise pensioni arvutamisel aluseks võetud keskmise normipäevade arvu või ümberarvestusele eelnenud aastal keskmiselt välja-töötatud normipäevade arvu järgi, olenevalt sellest, kumb keskmine normipäevade arv on suurem.

Pensionide väljamaksmine

28. Iga pensioniks määratud normipäeva eest maksab kolhoosi juhatus välja niisama palju raha ja naturaalsaadusi, kui makstakse kolhoosnikutele samal aastal raha ja saadusi iga ühismajapidamises väljatöötatud normipäeva eest.

Jooksval aastal makstakse pensionideks määratud normipäevade eest avanssi nagu väljatöötatud normipäevade eestki. Aasta lõpul tehakse täiendav arvestus kogu aasta jooksul väljamaksmisele kuulunud pensioni normipäevade eest lõpparvestuse väljamaksmiseks.

29. Pension makstakse välja pensioni määramise kuust alates. Pensioni ei maksta välja selle kuu eest, millisel kuul lõpeb kolhoosnikul õigus pensioni saamiseks, samuti ka käesolevate eeskirjade kehtestamisele eelnenud aja eest.

Pensioni ümberarvestusest tingitud pensioni suuruse muutmisel makstakse pension uues suuruses välja alates pensioni ümberarvestamise kuust.

Kui invaliid ei ilmunud AKK-sse endise AKK otsuse kehtivuse lõppemisel, katkestatakse temale pensioni väljamaksmine ning jätkatakse seda kolhoosniku uuesti invaliidiks tunnistamise kuust alates.

30. Pension makstakse kolhoosnikutele välja olenemata sellest, kas nad on lõpetanud või jätkavad töötamist. Samuti makstakse pension välja õpilastele, kes saavad stipendiumi.

Pension ei maksta lastele, kes viibivad täielikul riiklikul ülalpidamisel.

Invaliidide- ja vanadekodudes elunevaile pensionäridele makstakse välja 10 protsenti määratud pensionist, kuid mitte vähem kui ühe normipäeva tasu kuus. Sel juhul makstakse pensioni ainult rahas, kuid mitte vähem kui 10 rubla kuus. Kui invaliidide- ja vanadekodus eluneva pensionäri

ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid (punkt 17), siis makstakse ülejäänud pensioni normipäevade eest tasu perekonnale.

Statsionaarses raviasutuses (haiglas, kliinikus) või sanatoorsel ravil viibimise aja eest makstakse pensionärile pension välja üldistel alustel. Samuti makstakse pension üldistel alustel välja neile pensionäridele, kes on asunud elama teise kolhoosi (rajooni, linna).

Toitjakaotuse pensionist, mis on määratud kõigile perekonnaliikmeile ühiselt, eraldatakse perekonnaliikme nõudmisel tema pensioniosa (pension jagatakse võrdselt perekonnaliikmete arvuga) ja makstakse talle eraldi välja.

31. Õigeaegselt kätte saamata jäänud pension makstakse pensionärile välja möödunud aja eest, kuid mitte rohkem kui ühe aasta eest.

Abistamiskassa või kolhoosi juhatuse süü tõttu õigeaegselt kätte saamata jäänud pension makstakse möödunud aja eest välja tähtajaliselt piiramata.

32. Kohtu poolt pensionäridele vabaduskaotusega seotud karistuse määramisel pannakse neile pensioni maksmine seisma. Pensionäri vabanemisel pärast karistuse kandmist uuendatakse varem määratud pensioni väljamaksmine, kui pensionäril on veel õigus pensioni saamiseks.

33. Pensionidest ei ole lubatud teha mingisuguseid kinnipidamisi, välja arvatud alimentide, pensionäri kuritarvituse tõttu temale liigselt väljamakstud pensioni ning tema poolt abistamiskassast võetud ja õigeaegselt mittetasatud laenude sissenõudmine.

Alimentide suurus määratakse kindlaks kohtu otsusega.

Pensionäri kuritarvituse tõttu temale liigselt väljamakstud pensioni ja abistamiskassale mitteõigeaegselt tasutud laenu kinnipidamine toimub abistamiskassa juhatuse koosoleku otsuse alusel, kuid see ei tohi ületada 20 protsenti väljamaksmisele kuuluvast pensionist. Kinnipidamiste üldsumma ei või ületada 50 protsenti väljamaksmisele kuuluvast pensionist.

34. Pensionäri surma tõttu saamata jäänud pensioni ei arvata pärandi koosseisu hulka ning makstakse välja nendele perekonnaliikmetele, kes kuuluvad pensioniga kindlustamisele toitja kaotuse puhul (punkt 17). Vanematel ja abikaasal on õigus selle pensioni kättesaamiseks, olenemata sellest, kas nad on töövõimetud või kas nad olid surnud pensionäri ülalpidamisel või mitte.

Kui mitu perekonnaliiget taotleb pensionäri saamata jäänud pensioni kättesaamist, jagatakse see nende vahel võrdselt.

Nimetatud pension makstakse välja, kui taotlus selle saamiseks esitatakse hiljemalt 6 kuu jooksul, arvates pensionäri surmast.

Ajutise töövõimetuse toetus

35. Ajutise töövõimetuse toetus määratakse kolhoosnikutele arstitõendi alusel.

Töövõime kaotamise või kutsehaiguse tõttu ajutiselt töövõime kaotanud kolhoosnikule määratakse ajutise töövõimetuse toetus, sõltumata sellest, kui kaua ta enne ajutiselt töövõime kaotamist on kolhoosis töötanud.

Üldhaigestumise tõttu ajutiselt töövõime kaotamise, sanatoorse ravi, karantiini või haigestunud perekonnaliikmete hooldamiseks töölt vabastamise korral makstakse ajutise töövõimetuse toetusi:

a) ajutiselt töövõimetutele kolhoosnikutele, kui nad haigestumisele, sanatoorsele ravile, karantiinile või haigete perekonnaliikmete hooldamisele eelnenud kalendriaastal on töötanud välja vähemalt töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi;

b) vanadele (mehed vähemalt 65 ja naised 60 aastat vanad) ning AKK otsuse järgi invaliidiks tunnistatud kolhoosnikutele, olenemata eelnenud aastal väljatöötatud normipäevade arvust.

Sanatoorse ravi puhul makstakse ajutise töövõimetuse toetust, kui puhkuse ajast ei piisa ettenähtud raviks ja sõiduks sanatooriumi ning tagasi ja kui sanatooriumi tuusik on antud abistamiskassa poolt.

Karantiini puhul makstakse kolhoosnikutele ajutise töövõimetuse toetust, kui kolhoosnik on töölt kõrvaldatud sanitaarjärelevalve poolt nakkushaiguse esinemise tõttu temaga otseselt kokkupuutuvate isikute seas.

Haigestunud perekonnaliikmete hooldamiseks töölt vabastamise korral makstakse ajutise töövõimetuse toetust, kui haige järelevalveta jätmine on ohtlik haigestunu elule või tervisele ning kui seejuures pole võimalik haiget paigutada haiglasse ja pole teist perekonnaliiget, kes võiks haiget põetada. Alla 2 aasta vanuse lapse haigestumise korral makstakse emale ajutise töövõimetuse toetust, sõltumata sellest,

kas perekonnas on või ei ole teist isikut, kes haiget last võiks põetada.

Ajutise töövõimetuse puhul ei maksta toetust kolhoosnikutele, kes enne haigestumist või pärast tervenemist on puudunud omavoliliselt töölt, pole täitnud arsti poolt määratud ravirežiimi, on jooksva aastal pidevalt rikkunud töödistsipliini, kahjustanud tahtlikult oma tervist, et tööst ja teistest kohustustest kõrvale hoida, või teeselnud haiget (simuleerija).

36. Ajutise töövõimetuse toetust makstakse kolhoosnikule neljandast tööpäevast alates pärast haigestumist, kusjuures iga tööpäeva eest arvestatakse normipäevi haigestumisele eelnenud kalendriaasta jooksul keskmiselt tööpäeva kohta väljatöötatud normipäevadest järgmiselt:

a) töövigastusest ja kutsehaigusest tingitud ajutise töövõimetuse korral 100% ulatuses;

b) üldhaigestumisest tingitud ajutise töövõimetuse, sanatoorse ravi, karantiini ja haigete perekonnaliikmete hooldamise korral 50% ulatuses.

Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel ajutiselt töövõimetule kolhoosnikule, kes pole haigestumisele eelnenud kalendriaasta algusest peale olnud kolhoosi liige, vaid astus kolhoosi hiljem, arvutatakse ühele tööpäevale langev keskmine normipäevade arv välja järgmiselt: tegelikult väljatöötatud normipäevad jagatakse nende tööpäevadega, mille kestel ta võis kolhoosi liikmena töötada kolhoosis.

Ajutise töövõimetuse toetust makstakse töövigastuse või kutsehaiguse korral kuni 70 tööpäeva eest ja üldhaigestumise ning teiste eespool märgitud juhtumite korral kuni 50 tööpäeva eest aastas.

37. Iga ajutise töövõimetuse toetuseks määratud normipäeva eest maksab kolhoosi juhatus niisama suure normipäevatasu kui iga kolhoosis väljatöötatud normipäevagi eest. Jooksva aastal makstakse ajutise töövõimetuse toetuseks määratud normipäevade eest avanssi ja aasta lõpul tehakse lõpparveldus nende normipäevade järgi tasu väljamaksmiseks.

Muud abistamised

38. Lapse sünni puhul antakse kolhoosnikule — lapse emale või isale — imikuvarustuse muretsemiseks toetust, kui ta toetuse saamise õiguse tekkimisele eelnenud kalendri-

aasta jooksul on välja töötanud vähemalt töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi.

Lapse sünni puhul antakse imikuvarustuse muretsemise toetuseks 120 rubla tõendi alusel, mis antakse välja sünni registreerimisel ja on ette nähtud kindlustuskassale esitamiseks.

39. Kolhoosniku enda või tema töövõimetute perekonnaliikmete surma puhul antakse matusetoetust 10-aastase või vanema inimese surma korral 200 rubla, alla 10-aastase lapse surma korral 100 rubla. Toetus makstakse välja tõendi alusel, mis antakse välja surma registreerimisel ja on ette nähtud kindlustuskassale esitamiseks.

40. Abistamiskassa aitab muretseda kolhoosnikutele ja nende töövõimetutele perekonnaliikmetele proteese ja ortopeedilisi tooteid, tasuta või soodustustega sanatooriumide ja puhkekodude tuusikuid, suunab elatanud ja invaliidistunud kolhoosnikud nende omal soovil hooldamisele kolhoosnikute invaliidide- ja vanadekodudesse.

Abistamiskassa toetab materiaalselt lasterikkaid perekondi laste kasvatamisel ja laste koolikohustuse täitmisel, abistab Nõukogude armeest demobiliseeritud kolhoosnikuid ning organiseerib igakülgsest vanade ja töövõimetute kolhoosnikute materiaalsete tingimuste parandamist.

41. Abivajavaile kolhoosnikutele võib kassa juhatus määrata ühekordseks toetuseks: raha kuni 200 rubla, teravilja kuni 50 kg, köögivilja kuni 100 kg, piima kuni 50 liitrit, liha kuni 5 kg, mune kuni 15 tk.; anda kolhoosnikutele laenu: raha kuni 500 rubla ühe aasta peale, teravilja kuni 100 kg ühe aasta peale, köögivilju kuni 200 kg kuue kuu peale, piima kuni 50 liitrit kuue kuu peale, liha kuni 10 kg kuue kuu peale.

42. Kui kassa revisjonikomisjon leiab, et käesolevate eeskirjade täitmisel ei esine kassa juhatuse töös olulisi puudusi, makstakse kassa esimehele ja arvepidajale kassa juhatuse otsuse alusel välja iga kuu eest 10 normipäeva tasu.

Käesolevad eeskirjad on läbi arutatud ja kinnitatud põllumajandusliku artelli liikmete üldkoosolekul

«   » 19   , protokoll nr. . . . .

Koosoleku juhataja . . . . .

Protokollija . . . . .

III. KOLHOOSNIKUTELE PENSIONIDE JA TOETUSTE MÄÄRAMINE NING ARVESTUS

Pensionide ja toetuste määramise kohta on otstarbekohane pidada kolhoosnikute «Isiklikke arveid» kartoteegina (formaadis 17×21 sm) või raamatuna lk-del 33 ja 34 toodud vormide järgi.

Isiklikku arvesse koondatakse kõik vajalikud andmed pensionide ning ajutise töövõimetuse ja teiste toetuste määramise kohta.

Praktikas on otstarbekohasemaks osutunud kartoteegisüsteemi kasutamine.

Kartoteegikaardid on soovitatav asetada brigaadide (kompleksbrigaadide) järgi. Brigaadi ulatuses tuleks kaardid asetada tähestikulises järjekorras. See hõlbustab iga kolhoosniku kaardi leidmist pensioni, ajutise töövõimetuse toetuse ja muu materiaalse abi määramisel ning samuti pensioni väljamaksmisel.

Isiklik arve avatakse iga kolhoosniku nimele. Kaardile märgitud andmete õigsuse eest vastutab abistamiskassa juhatus ja revisjonikomisjon, esmajoones aga kassa arvepidaja ja juhatuse esimees.

Isiklik arve lõpetatakse kassa esimehe ja arvepidaja allkirjaga kolhoosniku surma korral või kolhoosniku lahkumisel kolhoosist (kui temale pole pensioni määratud) ja säilitatakse arhiivis tähestikulises järjekorras.

Isikliku arve avamiseks võetakse andmed «Kolhoosi liikmete ja nende perekondade arvestuse raamatust». Peale selle märgitakse sellele kaardile kodaniku ühismajandi liikmeks astumise aeg ja tema vastuvõtmise kohta tehtud üldkoosoleku otsuse protokoll number.

Järgnevalt selgitatakse isikliku arve täitmist, selle järgi pensionide ja ajutise töövõimetuse toetuste määramist ning muu materiaalse abi määramise kohta peetavat arvestust.

Andmed töötamise kohta

Isikliku arve tabelis «Andmed töötamise kohta» lahtrisse «Normipäevade miinimum» kantakse kodaniku kolhoosi liikmeks astumisest alates iga aasta kohta eraldi töövõimeliste kolhoosnikutele aasta normipäevade miinimumiks ettenähtud normipäevade arv.

Lahtrisse «Töötanud välja normipäevi» kantakse kolhoosniku poolt samal aastal väljatöötatud normipäevade arv,

(Isikliku arve kaardi tagakülj)

Kod. ...., perekonna-, ees- ja isanimi) ..... , sündinud «.....» ..... a.

määratakse pension ..... (näidata pensioni liik, pensioni määramise

põhjus ja kui kauaks pension määratakse)

Pensioni määramise kuupäev	Tööaastate arv pensioni määramiseks		Kuu keskmi-selt väijatöö-tatud normi-päev	Kuu keskmi-selt väijatöö-tatud normipäe-vadest			Kokku kuupen-sion normi-päevi	Allkirjad	
	nõutav	omab		põhipension	%-des	pensionil-isand normi-päevi		esimees	sekretär

Invaliidsust tõendava AKK otsuse kuupäev ja töövõimetuse aste; töövõimetute perekonnaliikmete nimed, sünniajad ja sugulusvahekord surnud toitjaga	Invaliidsust tõendava AKK otsuse kuupäev ja töövõimetuse aste; töövõimetute perekonnaliikmete nimed, sünniajad ja sugulusvahekord surnud toitjaga	Aasta ja kuu, mis ajani pensioni maksta
---	---	---

ABISTAMISED

Määramise kuupäev	Abistamise otstarve	Vahendi nimetus	Mõõtühik	Hulk	Määramise kuupäev	Abistamise otstarve	Vahendi nimetus	Mõõtühik	Hulk

mis saadakse «Kolhoosiliikmete normipäevade arvestuse raamatust».

Lahtris «Töötanud välja normipäevi» näidatakse normipäevade arv täisnormipäevades. Kui «Kolhoosiliikmete normipäevade arvestuse raamatus» on näidatud normipäevad kümnendikulise või sajandikulise täpsusega, siis viiakse ümardamine läbi järgmiselt: 4 kümnendikku, samuti ka 49 sajandikku ei arvestata, 5 kümnendikku, samuti ka 51 sajandikku loetakse juba täisarvuks.

Väljatöötatud normipäevade hulka ei arvata normipäevi, mille järgi kolhoosi juhatus maksis kolhoosnikule pensioni. Abistamiskassa esimehe ja arvepidaja isikliku arve täitmisel tuleb aastas väljatöötatud normipäevade arvule, mis saadakse «Kolhoosiliikmete normipäevade arvestuse raamatust», liita need normipäevad, mis kolhoosi üldkoosoleku otsusega arvestati kassa esimehele ja arvepidajale kassa töö eest aastas.

Sissekanded isiklikesse arvetesse tehakse iga aasta järel.

Enne isiklike arvete sisseseadmist ühismajandi liikmeiks olnud kolhoosnikute isiklikesse arvetesse tehakse vastavad sissekanded tagantjärele.

Peale selle märgitakse isikliku arve lahtris «Enne kolhoosi liikmeks astumist töötanud» töötamine teistes kolhoosides (tööaastate arv määratakse kindlaks näidiseeskirjade punkt 23 kohaselt), riiklikes asutustes ja ettevõtetes ning töönduskooperatsiooni süsteemis. Samuti märgitakse siia Nõukogude armees teenimise aeg ning õppeaeg kesk- ja kõrgemates põllumajanduslikes õppeasutustes.

Isiklikku arvesse märgitakse, kus isik töötas, õppis või teenis, mis ajast mis ajani, ning kokku mitu tööaastat.

Need sissekanded tehakse järgmiste dokumentide alusel.

Töötamise kohta teistes kolhoosides esitab kolhoosnik kolhoosi juhatuse tõendi, kus peab olema märgitud iga aasta kohta eraldi töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimum ja kolhoosniku poolt tegelikult väljatöötatud normipäevade arv. Kaluriartelli kalandusbrigaadi liikmele antavas tõendis näidatakse kalurile määratud aastaülesande suurus ja andmed selle täitmise kohta.

Teenistuse kohta Nõukogude armees võetakse andmed sõjaväepiletist või vastavast sõjakomissariaadi tõendist.

Riiklikes asutustes, ettevõtetes ja töönduskooperatsioonis

süsteemis töötamise kohta esitab kolhoosnik vastavad dokumendid (tööraamat, palgaraamat või mõni teine tööstaaži tõendav dokument).

Õppimise kohta võetakse andmed vastava kooli lõpetamist tõendavalt tunnistuselt või diplomilt.

Pensionide määramine ja selleks vajalikud dokumendid

Pensionid määrab abistamiskassa juhatus, kusjuures juhatuse koosolekust võtab osa kolhoosi esimees. Pensioni määramist ei protokollita kassa juhatuse koosolekute protokollide raamatus, vaid otsus pensioni määramise kohta kantakse «Isikliku arve» pensioni määramise osasse (isikliku arve tagakülg). Otsuse kuupäev märgitakse lahtrisse «Pensionid määramise kuupäev». Kassa juhatuse otsust pensioni määramise kohta tõendavad kassa esimees ja sekretär oma allkirjadega lahtris «Allkirjad».

Isiklikule arvele märgitakse kolhoosniku nimi ja sünniaeg, kelle nimele pension määrati.

Vanadus- ja invaliidsuspension määratakse kolhoosniku pensionäri enda nimele.

Toitjakaotuse pension, mis on ette nähtud ühine kõigile pensioniõiguslikele töövõimetutele perekonnaliikmetele, määratakse ühe perekonnaliikme nimele, näiteks alaealiste laste puhul nende isa või ema nimele jne.

Täisorbude pension määratakse isiku nimele, kes on võtnud orvud patronaazi korras enda kasvatada. Kui perekonda jäänud orbusid kasvatavad patronaazi korras mitu kolhoosnikut, siis avatakse iga kasvataja nimele eraldi isiklik arve.

Samuti avatakse uus isiklik arve toitjakaotuse pensioni määramisel, kui toitja ise oli pensionär. Sel juhul võib pensioni ka samal isiklikul arvel ümber määrata toitjakaotuse pensioniks, kusjuures tuleb storneerida varemtehtud sissekanded.

Kaardi real «Määratakse pension» näidatakse ära pensioni liik (vanadus, invaliidsus, toitjakaotus), kusjuures toitjakaotuse pensioni määramisel näidatakse ära ka surnud toitja nimi. Invaliidsus- või toitjakaotuse pensioni määramisel näidatakse ära ka invaliidistumise või surma põhjus (töövigastus, kutsehaigus, üldhaigestumine).

Peale selle näidatakse ära, mis ajani pension on määratud. Vanaduspension määratakse eluaegselt, invaliidsus-

pension aga tervisliku seisundi muutumiseni. Meestele 65-ndast ja naistele 60-ndast eluaastast alates määratakse ka invaliidsuspension eluaegselt. Toitjakaotuse pension määratakse töövõimetute perekonnaliikmete arvu muutumiseni.

Naiskolhoosnik, kes on sünnitanud 5 või enam last ja kasvatanud need vähemalt 8 aasta vanuseks, esitab soodustusega vanaduspensioni saamiseks järgmised dokumendid: surnud laste kohta surmatunnistuse ja väljaspool kolhoosi elavate laste kohta külanõukogu või linna TSN täitevkomitee või majavalitsuse poolt väljaantud elukohatõendi.

Laste nimed ja sünniajad kantakse isikliku arve lahtrisse «Invaliidsust tõendava AKK otsuse kuupäev ja töövõimetuse aste; töövõimetute perekonnaliikmete nimed, sünniajad ja sugulusvahekord surnud toitjaga», kuhu märgitakse ka, kas laps elab, või surma korral, millal ta on surnud.

Invaliidsuspensioni määramiseks esitab kolhoosnik abistamiskassale AKK otsuse töövõimetuse ja selle põhjuse kohta. Kui invaliidsus on tekkinud töovigastusest, siis esitab kolhoosnik selle kohta tööõnnetusakti või vastava tõendi.

Märkus. Kehtiva korra kohaselt loetakse invaliidsus töovigastusest tekkinuks, kui seda põhjustanud õnnetusjuhtum toimus töökohustuste täitmisel, teel tööle või töölt koju jne. Kolhoosides esinevad kutsehaiguse tõttu invaliidistumise juhtumid põhiliselt lüpsjatel-karjatalitajatel lihasegruppide süstemaatilisest ja kestvast staatilisest pingutamisest.

Kolhoosnik, kes on AKK otsuse järgi tunnistanud invaliidiks teatud ajaks, peab pärast selle aja möödumist esitama pensioni saamiseks uue AKK otsuse invaliidsuse kohta. Vastasel korral puudub alus temale edaspidi pensioni maksmiseks või pensioni ümberarvestamiseks vastavalt tervislikule seisundile. Kui AKK otsusest selgub, et kolhoosniku tervis on muutunud, kas paranenud või halvenenud (näiteks kõrvalabi vajaja muutus töövõimeks, kes ei vaja kõrvalabi, või vastupidiselt), arvestatakse temale määratud pension vastavalt abistamiskassa juhatuse koosoleku otsusele ümber.

Töövõime taastumisel, samuti invaliidsuse kohta AKK otsuse mitteesitamisel lõpetatakse pensioni maksmine,

ilma et selleks oleks vaja abistamiskassa juhatuse koosoleku otsust.

Iga AKK otsuse kuupäev, samuti ka andmed selle kohta, millise osa töövõimest on kolhoosnik kaotanud (vajab kõrvalabi; töövõimetu, kuid ei vaja kõrvalabi; osaliselt töövõimetu, võib töötada kergendatud tingimustes), märgitakse isikliku arve lahtrisse «Invaliidsust tõendava AKK otsuse kuupäev ja töövõimetuse aste». Vastavalt kolhoosiliikmete pensioneeringimise ja abistamise näidiseeskirjadele ei maksta pensioni selle kuu eest, mille jooksul kolhoosnikul lõpeb õigus pensionile, s. o. kuu eest, millal lõpeb esitatud AKK otsuse järgi invaliidsus, mida tuleb pensioni määramisel lahtri «Aasta ja kuu, mis ajani pensioni maksta» täitmisel silmas pidada.

Üldhaigestumise tõttu invaliidistunud kolhoosnikule, kellel vahepeal puudus pensioni saamise õigus töövõime taastumise või kaaluvatel põhjustel AKK otsuse mitteesitamise tõttu, uuendatakse uuesti invaliidistumisel või uue AKK otsuse esitamisel varemääratud pensioni väljamaksmine, kui eelmise pensioni saamisest ei ole möödunud üle 5 aasta. Pension määratakse aga uuesti vastavalt töövõime kaotuse astmele.

Kolhoosniku surma korral määratakse pension ainult neile töövõimetuile perekonnaliikmeile, kellel on õigus toitjakaotuse pensionile. Pension määratakse sõltumata sellest, kas toitja sai enne surma pensioni või mitte.

Toitjakaotuse pensioni määramiseks esitab pensionitaotleja abistamiskassale toitja surmatunnistuse. Kui surma põhjustas töovigastus ja toitja ei saanud varem pensioni, siis esitab toitjakaotuse pensioni taotleja tööõnnetuse kohta vastava dokumendi.

Surnud toitja iga perekonnaliikme nimi, sugulusvahekord (poeg, tütar, ema, isa jne.) surnud toitjaga, samuti ka nende perekonnaliikmete sünniajad, kellel on õigus toitjakaotuse pensionile, märgitakse isikliku arve lahtrisse «Invaliidsust tõendava AKK otsuse kuupäev ja töövõimetuse aste; töövõimetute perekonnaliikmete nimed, sünniajad ja sugulusvahekord surnud toitjaga». Lahtrisse «Aasta ja kuu, mis ajani pensioni maksta» märgitakse nagu invaliidsuspensiooni puhulgi pensioni saamise õiguse lõppemise (näiteks perekonnaliikme täisealiseks saamine) ajale eelnev kuu.

Kui kolhoosnik saab toitjakaotuse pensioni õppivate laste

pealt, kes on üle 16, kuid alla 18 aastat vanad, tuleb tal kaks korda aastas (õppeaasta algul ja jaanuaris) esitada tõend laste õppimise kohta. Pensioni ei maksta lastele, kes viibivad lastekodudes või on õppimisperioodil täielikult riiklikul ülalpidamisel.

Kui kolhoosnik saab toitjakaotuse pensioni kõrvalabi vajavate või kõrvalabi mittevajavate töövõimetute invaliidide pealt, esitab ta nende isikute töövõimetuse kohta AKK otsuse. AKK otsus kantakse pensionitaotleja isiklikule arvele lahtrisse «Invaliidsust tõendava AKK otsuse kuu-päev ja töövõimetuse aste».

Toitjakaotuse pensioni ümberarvestamine toimub abistamiskassa juhatuse koosoleku otsusega, kui toitjakaotuse pensionile õigust omavate töövõimetute perekonnaliikmete arv muutub, kas suureneb või väheneb. Pensioni väljamaksmine lõpetatakse, kui perekonnas pole enam töövõimetuid perekonnaliikmeid, kellel oleks õigus toitjakaotuse pensioni saamiseks. Sel juhul pole pensioni maksmise lõpetamiseks kassa juhatuse koosoleku otsust vaja.

Peale selle toimub abistamiskassa juhatuse koosoleku otsusega pensionide ümberarvestamine veel pensioneermise ja abistamise näidiseeskirjades ettenähtud tingimuste kohaselt kolhoosnikutele, kes pärast pensioni määramist kahe aasta jooksul töötasid keskmiselt aasta kohta välja rohkem normipäevi neile eelmise pensioni arvutamisel aluseks võetud keskmisest normipäevade arvust; kes pärast pensioni määramist edasi töötades täitsid pensionilisandi saamiseks nõutavad tingimused; kes omandasid täiendavalt tööaastaid suurema pensioni määramiseks, kui oli neile varem proportsionaalselt olemasolevaile tööaastatele määratud pension.

Abistamiskassa juhatuse koosolekute otsused pensionide ümberarvestamise kohta kantakse isiklikku arvesse, kus on selleks vastavad read ette nähtud.

Pensionide määramiseks vajalike tööaastate arvutamine

Vanale või üldhaigestumise tagajärjel invaliidistunud kolhoosnikule, samuti ka nimetatud põhjustel surnud kolhoosniku (kui ta ei saanud varem pensioni) töövõimetele perekonnaliikmeile määratakse pension, kui kolhoosnikul on pensioni saamiseks vajalikud tööaastad. Pensioni mää-

ramiseks vajalikud tööaastad näidatakse lahtri «Tööaastate arv pensioni määramiseks» alalahtris «nõutav».

Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidistunud kolhoosnikule või nimetatud põhjustel surnud kolhoosniku töövõimetele perekonnaliikmeile pensioni määramiseks ei nõuta tööaastaid. Samadel tingimustel määratakse pension ka kolhoosniku-pensionäri surma korral tema töövõimetele perekonnaliikmeile ning kõigile täisorbudele, olenemata sellest, kas nende vanemad said varem pensioni või mitte. Pensioni määramiseks nõutavate tööaastate lahtrisse tõmmatakse kriips (—).

Tööaastate arv, mida kolhoosnik omab pensioni määramiseks, näidatakse lahtri «Tööaastate arv pensioni määramiseks» alalahtris «omab».

Pensionit määramiseks olemasolevad tööaastad määratakse kindlaks isikliku arve osasse «Andmed töötamise kohta» tehtud sissekannete põhjal.

Tööaastate kindlaksmääramisel võrreldakse kolhoosniku poolt aastas väljatöötatud normipäevade arvu töövõimeliste kolhoosnikutele samaks aastaks kehtestatud normipäevade miinimumiga.

Kolhoosnikule, kes on aasta jooksul välja töötanud töövõimeliste kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi või rohkem, loetakse kalendriaasta üheks tööaastaks.

Kui töövõimeliste kolhoosnikutele oli aasta normipäevade miinimumiks ette nähtud näiteks 200 normipäeva, siis kolhoosnikule, kes töötas välja 300 normipäeva, loetakse see aasta üheks tööaastaks, mitte aga 1,5 tööaastaks. Kolhoosnikule, kes töötas välja aga ainult 150 normipäeva, loetakse see kalendriaasta $150:200 = 0,75$ tööaastaks.

Tööaastad arvutatakse välja sajandikulise täpsusega, kuid pärast nende liitmist saadud arv ümardatakse ja näidatakse isiklikul arvel kümnendikulise täpsusega: kuni 4 sajandikku ei arvestata, 5 ja rohkem sajandikku loetakse aga üheks kümnendikuks.

Sama korra kohaselt arvestatakse kolhoosnikule tööaastaid ka teistes kolhoosides või kaluriartellide põllundusbrigadides töötamise aja eest.

Kaluriartellide kalandusbrigaadides töötamise aja eest arvestatakse tööaastaid artelli liikme poolt aasta püügiplaani täitmise järgi.

Pensioneerimise ja abistamise eeskirjade kohaselt loetakse tööaastaks ka Nõukogude armees teenimise aastaid, töötamist riiklikes asutustes, ettevõtetes ja töönduskooperatsiooni süsteemis ning kesk- ja kõrgemates põllumajanduslikes õppeasutustes õppimise aega.

Riiklikest asutustest, ettevõtetest või töönduskooperatsiooni süsteemist kolhoosi tööle asunud kolhoosnikule määratakse pension, kui ta vähemalt $\frac{1}{4}$, kuid mitte vähem kui 2 tööaastat pensioni määramiseks nõutavaist tööaastaist on töötanud kolhoosis. Seega võib $\frac{3}{4}$ pensioni määramiseks nõutavaist tööaastaist moodustada temal riiklikes asutustes töötamine, mida kolhoosnikul tuleb tõendada kas tööraamatu või vastava dokumendiga.

Seoses väikeste kolhooside ühinemisega puuduvad mõnes kolhoosis andmed kolhoosnikute poolt enne ühinemist ühel või teisel aastal väljatöötatud normipäevade arvu kohta.

Küsimuse lahendamisel on mitmed kolhoosid üldkoosoleku otsuse põhjal hakanud tööaastaid arvestama sellest aastast alates, millisel aastal kolhoosnikute poolt väljatöötatud normipäevade arvu kohta on kolhoosi raamatupidamises andmed juba olemas. Ühtlasi vähendatakse ka kolhoosnikute pensioneerimise ja abistamise näidiseeskirjade punktis 7 kuni 1960. a. nõutud tööaastaid 1 või 2 aasta võrra.

Pensionile mineku aja kindlaksmääramine

Pärast pensioneerimise ja abistamise eeskirjade kehtestamist määratakse pension neile kolhoosnikutele, kes pensioneerimise korra kehtestamise ajaks on jõudnud vanaduspensioni määramiseks vajalikku eluikka või on sel ajal AKK otsuse järgi invaliidid. Samuti määratakse toitjakaotuse pension perekondadele, kelle toitja suri kolhoosi liikmena enne pensioneerimise ja abistamise eeskirjade kehtestamist ja perekonnas on eeskirjade kehtestamise ajal töövõimetuid perekonnaliikmeid, kellel on õigus toitjakaotuse pensionile.

Kolhoosnikule, kellel vanaduspensioni määramiseks vajalikku eluikka jõudmisel või üldhaigestumise tagajärjel invaliidistumisel ei olnud pensioni määramiseks vajalikke tööaastaid, kuid edasi töötades omandas need hiljem, loetakse pensionile mineku aastaks täispensioni määramiseks vajalike tööaastate omandamise aasta. Kolhoosnikule, kes

pensioneerimise eeskirjade kehtestamise ajaks ei ole välja töötanud täispensioni määramiseks nõutavaid tööaastaid, loetakse pensionile mineku aastaks see aasta, mil ta omandas kõige enam tööaastaid pensioni määramiseks proportsionaalselt olemasolevaile tööaastaile.

Näiteks naiskolhoosnikul, kes 1953. a. sai 60 aastat vanaks, oli selleks ajaks kolm tööaastat. Pensioni määramiseks oli tal aga vaja 4 tööaastat. Ta töötas edasi ja sai 1954. a. alguseks juba 4 tööaastat, milline aasta loetaksegi temal pensionile mineku aastaks.

Või teine näide. Meeskolhoosnikul, kes 1954. a. sai 65 aastat vanaks, oli selleks ajaks 3 tööaastat. Pensioni määramiseks oli aga vaja 5 tööaastat. Edasi töötades omandas ta 1957. a. alguseks (mil ka üldkoosoleku otsusega pensioneerimise kord kehtestati) juba 4 tööaastat. Seega loetakse temal pensionile mineku aastaks 1957. a., kui tal oli pensioni määramiseks proportsionaalselt olemasolevaile tööaastaile kõige enam tööaastaid. Niisugusel korral määratakse kolhoosnikule 4/5 täispensionist.

Vastavalt pensioneerimise ja abistamise näidiseeskirjadele ei määrata kolhoosnikule pensioni proportsionaalselt olemasolevaile tööaastaile, kui ta AKK otsuse järgi pärast invaliidistumist võib töötada kergendatud tingimustel.

Kolhoosnikule, kes pensionile minekule eelnenud 10 aastajooksul on kolhoosis viis aastat järjest ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi, määratakse pension 5%-lise pensionilisandiga.

Kolhoosnikule, kes vanaduse või invaliidsuse tõttu omas õigust täispensionile enne pensioneerimise ja abistamise eeskirjade kehtestamist kolhoosis, kuid ei olnud selleks ajaks täitnud pensionilisandi saamiseks püstitatud nõudeid, vaid täitis need hiljem edasi töötades, tuleb pensionile mineku aastaks lugeda see aasta, mille alguseks ta oli enne pensioneerimise ja abistamise eeskirjade kehtestamist viis aastat järjest ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi ja seega omandanud õiguse pensionilisandi saamiseks.

Näiteks naiskolhoosnikul tuli vanaduse ja tööaastate järgi lugeda pensionile mineku aastaks 1954. Pension määratakse temale 1957. a. Et ta 1954. aastani polnud järjest viis aastat ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aastast normipäevade miinimumi, siis puudus tal 1954. a. ka õigus pensionilisandile. Naiskolhoosnik aga

töötas edasi ja oli 1955. a. alguseks viis aastat järjest ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi. Seega tuli 1957. a. temale pensioni määramisel lugeda pensionile mineku aastaks 1955. a. ja pension määrata koos 5%-lise lisandiga.

Kolhoosnikutele, kellel pärast pensioneerimise ja abistamise eeskirjade kehtestamist tekib õigus pensionile, määratakse vanaduspensionile mineku ajaks vanaduspension saamiseks vajalikku eluikka jõudmise aeg ja invaliidsuspensionile mineku ajaks tegelik invaliidistumise aeg (AKK otsuse järgi invaliidiks tunnistamise aeg). Toitjakaotuse pensionile mineku ajaks loetakse toitja surma aeg, kui perekonnas on töövõimetuid perekonnaliikmeid, kellel on õigus toitjakaotuse pensioni saamiseks.

Kui toitja surma ajal puudusid perekonnas töövõimetud perekonnaliikmed, kellel on õigus toitjakaotuse pensionile, siis perekonnaliikme invaliidistumisel või vastavasse ikka jõudmisel (mehed 65-ndast ja naised 60-ndast eluaastast alates) määratakse neile toitjakaotuse pension, kui neil ei ole teisi elatusvahendite allikaid. Pension määratakse neile sellest ajast alates, mil perekonnaliige muutus töövõimeetuks (invaliidistus või jõudis vastavasse eluikka) ja kaotas selle tõttu elatusvahendite allika. Samuti uuendatakse invaliidistunud kolhoosnikule varem määratud toitjakaotuse pensioni väljamaksmine, kui tal töövõime taastumise tõttu puudus vahepeal õigus pensionile ja pärast uuesti invaliidistumist puuduvad elatusvahendite allikad.

Pensionide suuruse arvutamine

Pensionide suurus määratakse kindlaks normipäevades kolhoosniku poolt keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvust. Keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade väljaarvutamisel võetakse aluseks kas kolhoosniku poolt pensionile minekule eelnenud kalendriaasta jooksul väljatöötatud normipäevad või pensionile minekule eelnenud viimase viie kalendriaasta jooksul aastas keskmiselt väljatöötatud normipäevad.

Kolhoosniku poolt aastas väljatöötatud normipäevade arv saadakse isikliku arve lahtrist «Töötanud välja normipäevi». Pensionide suuruse väljaarvutamisel tehakse kõigepealt kindlaks, kui suur on kolhoosniku poolt pensionile

minekule eelnenud viiel kalendriaastal väljatöötatud aasta keskmine normipäevade arv. Selleks liidetakse pensionile minekule eelnenud 5 aasta kestel väljatöötatud normipäevad ja jagatakse 5-ga. Pensioni määramisel aluseks võetav keskmine kuus väljatöötatud normipäevade arv arvutatakse välja suuremast, kas viie aasta keskmisest või pensionile minekule eelnenud kalendriaastal väljatöötatud normipäevade arvust.

Keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvu saamiseks jagatakse aastas väljatöötatud normipäevad 12-ga.

Kolhoosnikul, kes invaliidistus töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel, kuid pole kolhoosi liige olnud invaliidistumisele eelnenud aasta algusest, vaid astus kolhoosi hiljem, määratakse keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv kindlaks keskmiselt ühele tööpäevale langeva normipäevade arvu järgi. Selleks jagatakse tema poolt tegelikult väljatöötatud normipäevad nende tööpäevadega, mis ta oleks võinud kolhoosis kolhoosi liikmena töötada. Täiskuuks loetakse 25 tööpäeva. Kuus keskmiselt väljatöötatud normipäevade arvu saamiseks korrutatakse keskmiselt ühele tööpäevale langev normipäevade arv 25-ga.

Keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv arvutatakse välja täisnormipäevalise täpsusega ja näidatakse isikliku arve lahtris «Kuus töötanud välja normipäevi». Kui arvutamise teel ei saada täisnormipäevi, siis ümardatakse saadud normipäevade arv järgmiselt: alla 5 kümnendikku normipäevi ei arvestatata, 5 kümnendikku ja rohkem loetakse täisnormipäevadeks.

Näiteks kodanik astus kolhoosi liikmeks 1. detsembril ja sai töö juures vigastada järgmise aasta 12. aprillil. Seega võis ta enne vigastuse tekkimist töötada kolhoosis 4 kuud ja 10 tööpäeva, kokku 110 tööpäeva. Selle aja jooksul töötas ta välja 165 normipäeva ehk keskmiselt ühe tööpäeva kohta 1,5 normipäeva. Seega on tema poolt keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv $1,5 \times 25 = 37,5$ ehk pärast ümardamist 38 normipäeva.

Mõlema vanema surma puhul määratakse kolhoosniku lastele-täisorbudele pension mõlema vanema poolt keskmiselt kuus kokku väljatöötatud normipäevade arvust, kui nad töötasid kolhoosis. Selleks liidetakse kummagi vanema poolt aastas väljatöötatud normipäevad kokku ja jagatakse saadud arv 12-ga.

Kui toitja sai enne surma pensioni, siis arvutatakse pere-

konnale toitjakaotuse pension sellest normipäevade arvust, mis oli aluseks toitjale pensioni arvutamisel.

Pensionini määramisel näidatakse isikliku arve lahtri «Kuus väljatöötatud normipäevadest» alalahtris «põhipension % -des», mitu protsenti keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevadest määratakse põhipensioniks.

Pensionini suuruse määramisel arvutatakse kõigepealt välja protsendi alusel kuupensioniks tulevad normipäevad. Kui niiviisi saadud normipäevade arv on väiksem kuus minimaalseks põhipensioniks ettenähtud normipäevade arvust, määratakse kolhoosnikule põhipensioniks pensioneerimise ja abistamise eeskirjades ettenähtud minimaalne normipäevade arv. On aga protsendi alusel saadud normipäevade arv suurem kui kuus maksimaalseks põhipensioniks ettenähtud normipäevade arv, määratakse kolhoosnikule põhipensioniks pensioneerimise ja abistamise eeskirjades ettenähtud maksimaalne normipäevade arv.

Pensionini väljaarvutamisel proportsionaalselt olemasolevaile tööaastale arvutatakse kõigepealt välja vastava täispensionini suurus. Saadud normipäevad jagatakse pensionini määramiseks nõutavate tööaastatega ja seejärel korrutatakse olemasolevate tööaastatega. Niiviisi arvutatud põhipension ei tohi olla väiksem kui $\frac{1}{4}$ täispensionist.

Põhipensionini suurus näidatakse isikliku arve lahtri «Kuus väljatöötatud normipäevadest» alalahtris «põhipension normipäevi».

Põhipensionile lisatakse juurde 5%-line pensionilisand, kui kolhoosnik 10 aasta kestel enne pensionini määramist on viis kalendriaastat järjest ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aastast normipäevade miinimumi. Koos lisandiga võib pension ületada pensioneerimise ja abistamise eeskirjadega kuu pensioniks ettenähtud maksimaalse normipäevade arvu.

Pensionilisandit ei määrata täisorbudele pensionini määramisel. Pensionilisandi väljaarvutamisel tuleb leida kuus keskmiselt väljatöötatud normipäevadest 5%.

Kui arvutamise teel saadud pensionilisand on alla ühe normipäeva, siis võetakse pensionilisandi suuruseks üks normipäev. Pensionilisand näidatakse isikliku arve lahtri «Kuus väljatöötatud normipäevadest» alalahtris «pensionilisand normipäevi».

Põhipension koos pensionilisandiga moodustab kuupensionini normipäevades ja näidatakse isikliku arve lahtris

«Kokku kuupension normipäevi». Kui pensionilisandit ei määrata, siis näidatakse selles lahtris põhipension ilma lisandita, sest sel juhul põhipension ilma lisandita moodustabki kuupensioni.

Kui kuus keskmiselt väljatöötatud normipäevade arvust protsentuaalselt arvatud pension on väiksem pensioneerimise ja abistamise eeskirjadega kehtestatud pensioni alamäärast, siis ei liideta pensionilisandit mitte arvutamise teel saadud pensionile, vaid pensioni alammäärale.

Samuti liidetakse pensionilisand proportsionaalselt olemasolevaile tööaastaile määratud põhipensionile.

Kuupension määratakse normipäevades kümnendikulise täpsusega. Kui arvutamise teel pensioni suurus saadakse sajandikes normipäevades, siis ümardatakse see nii, et alla 5 sajandikku ei arvestata ja 5 sajandikku ning üle selle loetakse kümnendikuks.

Seoses invaliidistunud kolhoosniku tervisliku seisundi muutumisega tehakse vastav ümberarvestus temale määratud pensioni suuruses. Samuti arvestatakse ümber toitjakaotuse pension toitjakaotuse pensionile õigust omavate töövoimetute perekonnaliikmete arvu muutumisel. Uus pension arvutatakse sel juhul välja samast normipäevade arvust, mille alusel oli määratud pension esmakordselt.

Samuti arvutatakse ümber vanadus- ja invaliidsuspension, kui kolhoosnik pärast pensioni määramist töötas kahe aasta jooksul välja eelmise pensioni arvestamisel aluseks võetud normipäevadest keskmiselt rohkem normipäevi. Ümberarvestus tehakse sel juhul aasta algul.

Uues suuruses määratakse pension alates aasta algusest ka siis, kui kolhoosnik-pensionär edasi töötades omandab õiguse pensionilisandile või omandab täiendavalt tööaastaid, mistõttu temale pension määratakse suurema arvu tööaastate järgi, kui see oli varem määratud proportsionaalselt olemasolevaile tööaastaile.

Uue pensioni väljaarvutamiseks tuleb leida pensioni ümberarvestusele eelnenud viie viimase kalendriaasta keskel keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv. Saadud normipäevade arv tuleb võrrelda senise pensioni arvutamisel aluseks olnud normipäevade arvuga ja võtta uue pensioni määramisel aluseks neist suurem.

Näiteid pensionide määramise kohta

Järgnevate pensionide määramise näidete aluseks on eespool toodud kolhoosnikute pensioneerimise ja abistamise näidiseeskirjad. Näited on toodud nii, nagu oleksid kolhoosnikute pensioneerimise ja abistamise eeskirjad kehtestatud kolhoosi üldkoosoleku poolt 1957. a. jaanuaris.

Nendest näidetest terviklikuma ülevaate saamiseks on pensioni määramiseks vajalikud andmed koondatud vastavasse tabelisse — «Õiend pensionide määramiseks» (vt. lk. 54.).

Samasuguste õiendite järgi on abistamiskassad seni ka tegelikult pensione määranud nendes kolhoosides, kus kolhoosnikute pensioneerimise ja abistamise eeskirjad on juba kehtestatud, kuid kus polnud veel sisse seatud vastavaid isiklikke arveid. Kui isiklikud arved on sisse seatud, siis pole seda õiendit vaja koostada ja pension määratakse isikliku arve andmete järgi.

Kolhoosnikutele, kellel tekkis pensioni saamise õigus enne pensioneerimise ja abistamise eeskirjade kehtestamist, tuleb pensionide määramisel juhinduda järgmisest.

Vastavalt pensioni liigile on kõigepealt vaja kindlaks teha:

millal kolhoosnik jõudis vanaduspensionide määramiseks vajalikku eluikka; millal kolhoosnik invaliidistus ja millise osa töövõimest ta on kaotanud AKK otsuse järgi; mis põhjustas invaliidistumise (töövigastus, kutsehaigus, üldhaigestumine) või toitjakaotuse pensioni määramisel — millal toitja suri, mitmel perekonnaliikmel on õigus pensionile ja mis põhjusel toitja suri (töövigastus, kutsehaigus, üldhaigestumine);

mitu tööaastat on kolhoosnikul vaja pensioni määramiseks;

mitu tööaastat tal on pensioni määramiseks pensionile mineku ajal.

Pensionile mineku ajal täispensionide määramiseks vajalike tööaastate mitteomamisel tuleb kindlaks teha, mis aastaks kolhoosnik need omandas. Kui kolhoosnik aga pensioni määramise ajaks ei oma vajalikke tööaastaid täispensionide saamiseks, siis tuleb pension määrata proportsionaalselt olemasolevatele tööaastaile.

Kui on kindlaks tehtud, mis ajaks kolhoosnik omandas täispensionide määramiseks vajaliku hulga tööaastaid või

kõige enam tööaastaid pensioni määramiseks proportsionaalselt olemasolevaile tööaastatele, tuleb kindlaks teha, kas kolhoosnik on täitnud selleks ajaks ka pensionilisandi saamiseks nõutavad tingimused.

Pärast seda, kui loetletud andmed on kindlaks tehtud, tuleb kolhoosnikule määrata täispension või pension proportsionaalselt olemasolevaile tööaastatele, ja ka pensionilisand, kui tal on selle saamiseks õigus.

Aastat, mil kolhoosnik omandas õiguse pensionile, sealhulgas ka õiguse pensionile koos pensionilisandiga, loetakse tema pensionile mineku aastaks.

Märkus. Vanaduspensionide suuruse arvutamiseks on soovitatav kasutada brošüüri lõpus toodud tabelit.

1. Vanaduspension ilma lisandita

Õiendis näitena toodud andmete järgi jõudis kodanik Jaan Kadak vanaduspensionide määramiseks vajalikku eluikka (sai 65 aastat vanaks) 1954. aastal. Täispensionide määramiseks on tal vaja viis tööaastat.

Vanaduspensionide määramiseks vajalikku eluikka jõudmise aasta alguseks oli tal 4 tööaastat 1949., 1950., 1952. ja 1953. a: eest ning 0,67 tööaastat 1951. a. eest, kokku (ümardatult) 4,7 tööaastat. Seega J. Kadakal puudus 1954. a. õigus täispensionile. J. Kadak aga töötas edasi ja omandas täispensionide määramiseks vajalikud viis tööaastat 1955. a. alguseks. Enne pensionide määramist, s. o. enne 1957. aastat, ei ole ta 10 aasta jooksul pidevalt viiel kalendriaastal ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi, ja tal puudub õigus pensionilisandile. Seega tuleb J. Kadakale pensionile mineku aastaks lugeda 1955. a., ja pension välja arvutada kas 1954. a. väljatöötatud normipäevade järgi või viimase viie aasta keskmise normipäevade arvu järgi.

Viimase viie aasta (1950—1954) jooksul töötas J. Kadak välja $240 + 80 + 300 + 320 + 360$, kokku 1300 normipäeva, seega keskmiselt iga aasta $1300 : 5 = 260$ normipäeva, mis on väiksem kui 1954. a. väljatöötatud normipäevade arv (360 normipäeva) ja J. Kadakale tuleb pension määrata 1954. a. väljatöötatud normipäevade järgi. J. Kadak töötas 1954. a. keskmiselt kuus välja $360 : 12 = 30$ normipäeva, millest põhipension moodustab 30% ehk 9 normipäeva. Et

ÕIEND PENSIONIDE MÄÄRAMISEKS

Jrk. nr.	Kolhoosniku nimi	Sünniaeg	Töötanud aastast välja normipäevi								Valjaspool kolhoosi töötanud aastat	Tööastate arv pensioni määramiseks	Kuus töötanud välja normipäevi	Kuus väljajäetud normipäevadest			Kokku kuupensioon normipäeva	
			1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956				nõutav	omab	%-des		normipäeva
Aastaks kehtestatud normipäevade miinimum			120	120	120	120	180	200	200	200	200	5	5,7	30	30	9,0	—	9,0
1.	Jaan Kadak	11. II 1889	200	240	80	300	320	360	250	180	—	5	5,7	30	30	9,0	—	9,0
2.	Mari Kadak	1. X 1895	90	90	550	650	600	550	500	—	4	6,5	50	50	12,0	2,5	14,5	
3.	Mart Mets	15. V 1885	200	280	300	230	190	150	160	100	—	3	3,0	25	30	7,5	—	7,5
4.	Karl Saar	3. I 1891	30	60	60	160	90	150	100	100	—	5	4,5	10	30	5,4	—	5,4
5.	Jaan Sepp	15. I 1892	—	—	—	—	—	400	450	540	7	5	6,8	45	30	12,0	—	12,0
6.	Reet Saar	2. I 1902	500	570	750	700	700	750	800	650	—	3	8	60	30	12,0	3,0	15,0
7.	Sander Mänd	17. V 1900	—	—	—	—	—	—	30	190	—	—	—	50	40	16,0	—	16,0
8.	Leena Kask	7. X 1910	400	450	400	520	250	180	80	20	—	3	5,9	30	25	7,5	1,5	9,0
9.	Jaan Lepp	18. II 1915	400	350	340	510	500	150	—	—	—	—	—	42	30	10,0	2,1	12,1
	abikaasa Leena	10. V 1920																
	poeg Mart	7. II 1945																
	tütar Silvi	1. X 1950																

Koostas 15. jaanuaril 1957. a.

Kassa arvepidaja: V. Saar

Kassa esimees: M. Vaher

sekretär: L. Lehiste

Pensionid määratud kassa juhataste koosolekul 20. jaanuaril 1957. a.

arvutamise teel saadud pensioni suurus on minimaalse ja maksimaalse põhipensioniga vahepealne ja et pensionilisandi saamiseks puudub tal õigus, siis jääb J. Kadaka kuupensioniks 9 normipäeva.

2. Vanaduspension lisandiga

Õiendis toodud teise näite andmete järgi jõudis Mari Kadak vanaduspensionile määramiseks vajalikku eluikka (sai 60 aastat vanaks) 1955. aastal. Täispensionile määramiseks on temal vaja neli tööaastat. Vanaduspensionile määramiseks vajalikku eluikka jõudmise aasta alguseks oli tal kokku 5,5 tööaastat ja nimelt: 1949. ja 1950. a. eest kokku 1,5 tööaastat ning 1951. kuni 1954. a. eest kokku 4 tööaastat (ületas iga aasta töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi). Seega on tal 1955. a. õigus vanaduspensionile. Selleks ajaks aga ei oma ta õigust pensionilisandile, sest ta on ainult neli aastat pidevalt ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi (nõutav viis). M. Kadak töötas edasi ja oli juba 1956. a. alguseks, s. o. enne pensionile määrämist, viis aastat järjest ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi.

Seega tuleb M. Kadakal pensionile mineku ajaks lugeda 1956. a., mil tal tekkis õigus ka pensionilisandile.

Pensionile minekule eelnenud aastal, s. o. 1955. aastal, töötas M. Kadak välja 550 normipäeva. See normipäevade arv on väiksem kui pensionile minekule eelnenud viie aasta keskmisena aastas väljatöötatud normipäevade arv ($550 + 650 + 650 + 600 + 550 = 3000$, millest aasta keskmine on 600 normipäeva). Viie aasta keskmisena on M. Kadak kuu jooksul välja töötanud $600 : 12 = 50$ normipäeva, millest arvutamise teel saadud põhipension moodustab 30% ehk 15 normipäeva. Et see aga on suurem maksimaalseks kuupensioniks ettenähtud normipäevade arvust (maksimaalne 12 normipäeva), siis määratakse M. Kadakale põhipensioniks 12 normipäeva kuus.

Pensionilisand 5% keskmiselt kuus väljatöötatud 50 normipäevast on 2,5 normipäeva ja M. Kadakale määratakse kuupensioniks $12 + 2,5 = 14,5$ normipäeva.

3. Vanaduspension ilma lisandita. Tööaastad soodustatud tingimustega

Õiendis toodud kolmanda näite andmete järgi jõudis Mart Mets vanaduspensionini määramiseks vajalikku eluikka 1950. a. Et M. Mets on sündinud 1885. aastal, siis on temal täispensionini määramiseks vaja ainult 3 tööaastat. Need tööaastad omandas ta 1952. a. alguseks ja vastavalt pensioneermise ja abistamise eeskirjadele tuleb temal pensionile mineku aastaks lugeda 1952. a. ning pensioni arvutada 1951. a. keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevadest, seega $300:12=25$ normipäevast (viie aasta keskmist siin ei saa võtta).

Nii tuleb M. Metsa pensioniks 25-st 30% ehk 7,5 normipäeva.

Et pension määratakse M. Metsale aga 1957. a., siis võiks temal lugeda pensionile mineku aastaks ka 1954. a., s. t. aastat, mille alguseks ta on 5 aastat järjest ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi.

Viimase 5 aasta kestel töötas ta välja $200+280+300+230+190=1200$ normipäeva ehk keskmiselt aastas $1200:5=240$ normipäeva. Seega viie aasta keskmine on suurem kui 1953. a. väljatöötatud normipäevade arv. Viie aasta keskmise järgi töötas M. Mets välja kuus $240:12=20$ normipäeva, millest põhipensioniks tuleb 20-st 30% ehk 6 normipäeva. Pensionilisand moodustab 20-st 5% ehk 1 normipäeva. Kokku tuleks seega viie aasta keskmise järgi arvestades kuupension koos lisandiga $6+1=7$ normipäeva.

1951. a. väljatöötatud normipäevade järgi ilma lisandita moodustab tema pension aga 7,5 normipäeva, seega rohkem kui viie aasta keskmise järgi arvestatud pension koos lisandiga. Seepärast määratakse M. Metsale pension 1951. a. väljatöötatud normipäevade järgi ilma lisandita.

4. Vanaduspension proportsionaalselt olemasolevaile tööaastaile

Õiendis toodud neljanda näite andmete järgi jõudis Karl Saar vanaduspensionini määramiseks vajalikku eluikka 1956. a. Pensioni määramiseks on vaja 5 tööaastat. 1956. a. on tal aga 4 tööaastat ja nimelt:

1949. a. eest	30:120—0,25	tööaastat
1950. a. „	60:120—0,50	„
1951. a. „	60:120—0,50	„
1952. a. „	160:120—1,0	„
1953. a. „	90:180—0,50	„
1954. a. „	150:120—0,75	„
1955. a. „	100:200—0,50	„

Kokku 4,0 tööaastat

Seega puudub temal 1956. a. algul õigus täispensionile. 1957. a. alguseks, s. o. pensioneermise korra kehtestamise ajaks on tal kõige rohkem tööaastaid pensioni määramiseks proportsionaalselt olemasolevaile tööaastatele. 1956. a. eest tuleb temale arvestada veel 0,5 tööaastat ja nii on K. Saarel 1957. a. alguseks 4,5 tööaastat. Seepärast tuleb K. Saarel pensionile mineku aastaks lugeda 1957. a.

Pensionile minekule eelnenud viie aasta jooksul töötas K. Saar välja $160+90+150+100+100=600$ normipäeva, ehk keskmiselt aastas ($600:5$) 120 normipäeva, seega rohkem kui pensionile minekule eelnenud 1956. aastal. Arvestades viie aasta keskmise järgi on K. Saar kuus välja töötanud $120:12=10$ normipäeva, millest täispension oleks 10-st 30% ehk 3 normipäeva. Täispensioniks tuleks temale määrata aga 6 normipäeva kuus, s. o. minimaalne kuupension. K. Saarel on aga pensioni määramiseks ainult 4,5 tööaastat nõutava viie tööaasta asemel ja siis tuleb talle pensioniks määrata ka $4,5/5$ täispensionist. $1/5$ täispensionist on 1,2 normipäeva ja $4,5/5$ täispensionist moodustab seega $4,5 \times 1,2=5,4$ normipäeva, mis jääbki K. Saarele kuupensioniks, sest pensionilisandile puudub temal õigus.

5. Väljaspool kolhoosi töötamise arvestamine tööaastateks vanaduspensionimääramisel

Jaan Sepp, sündinud 1892. a., asus kolhoosi tööle 1954. a. algul. 1957. a. sai ta 65 aastat vanaks. Pensioni määramiseks on tal vaja 5 tööaastat. Kolhoosis on ta selleks ajaks välja töötanud 3 tööaastat ja tööraamatu järgi riiklikes asutustes 7 aastat.

Riiklikes asutustes töötamine võetakse temale pensioni määramisel arvesse $3/4$ ulatuses pensioni määramiseks nõutavaist tööaastaist. Kolhoosis töötatud 3 tööaastat on rohkem kui $1/4$ pensioni määramiseks nõutavaist tööaastaist, samuti ka rohkem tööaastate arvust, mis ta oleks pidanud

enne pensionile minekut kolhoosis välja töötama. $\frac{3}{4}$ pensioni määramiseks nõutavaist tööaastaist on ümardatult 3,8 tööaastat. Seega on J. Sepal pensioni määramiseks kokku $3,8+3=6,8$ tööaastat (vt. näide lk. 32) ja pensionile mineku aastaks tuleb tal lugeda 1957. a.

J. Sepale arvutatakse pension 1956. a. väljatöötatud 540 normipäevast (viie aasta keskmist siin võtta ei saa), millest keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv on $540:12 = 45$. Sellest tuleks põhipension arvutamise teel 45-st 30% ehk 13,5 normipäeva. Et aga maksimaalseks põhipensioniks on ette nähtud kuus 12 normipäeva ja pensionilisandi saamiseks puudub J. Sepal õigus, siis tuleb temale määrata kuupensioniks 12 normipäeva.

6. Vanaduspensionini määramine lisandiga soodustatud tingimustel

1902. a. 2. jaanuaril sündinud Reet Saarele tuleb määrata pension 55-aastaseks saamisel, sest ta on sünnitanud 5 last ja kasvatanud nad vähemalt 8 aasta vanuseks, mille kohta ta esitab vajalikud dokumendid.

Seega jõudis ta vanaduspensionini määramiseks vajalikku eluikka 1957. a. jaanuaris. Pensioni määramiseks on tal vaja 3 tööaastat.

Temal on kaheksa tööaastat ja on viis aastat järjest ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi. Seega on tal õigus pensionile koos lisandiga.

Pensionile minekule eelnenud viie aasta kestel töötas ta keskmiselt aastas välja rohkem normipäevi kui pensionile minekule eelnenud aastal, s. o. 1956. a., ja nimelt 720 normipäeva. Sellest keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv on $720:12 = 60$.

Keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvust moodustab arvutamise teel põhipension 60-st 30% = 18 normipäeva. Et see ületab kuu põhipensioniks ettenähtud maksimaalse normipäevade arvu, siis määratakse temale põhipensioniks 12 normipäeva.

Pensionilisand moodustab 60-st 5% = 3 normipäeva.

Kokku tuleb tema kuupension $12 + 3 = 15$ normipäeva.

7. Invaliidsuspension töövigastuse puhul

Sander Mänd astus kolhoosi liikmeks 1. XII 1955. a. ja sai kolhoosi töö juures vigastada 12. IV 1956. a.

Ta esitab abistamiskassa juhatusel akti tööõnnetuse kohta ja AKK otsuse, mille järgi ta on kõrvalabi vajav invaliid. Töövigastuse puhul määratakse pension sõltumata kolhoosis töötamise aja pikkusest. Lähtudes sellest on S. Männil õigus pensionile.

Et ta ei olnud eelmise aasta algusest alates kolhoosi liige, siis arvutatakse tema poolt keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv välja ühele tööpäevale langeva normipäevade arvu järgi. Ta sai kolhoosis töötada 4 täiskuud ja 10 tööpäeva, seega kokku 110 tööpäeva.

Selle aja jooksul töötas ta välja 220 normipäeva ehk keskmiselt ühel tööpäeval $220:110 = 2$ normipäeva. Tema poolt keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv on seega $25 \times 2 = 50$. Arvutamise teel tuleks S. Männi kui kõrvalabi vajava invaliidi töövigastuse pension 50-st $40\% = 20$ normipäeva. See on aga suurem ettenähtud maksimaalsest põhipensionist ja et S. Männil pensionilisandi saamiseks puudub õigus, siis määratakse temale kuupensioniks ettenähtud maksimaalne normipäevade arv — 16 normipäeva.

Märkus. Vastavalt NSV Liidu Ülemkohtu plenumi määrusele nr. 9/8/U 1950. a. 5. maist rahuldab kohus vääralt korraldatud töö tagajärjel (mitte kolhoosniku enda hooletuse või lohakuse tõttu) kehavigastusi saanud kolhoosniku hagi ja mõistab talle välja kahjutasu perioodiliste maksete näol natuuras ja rahas, kuid mitte normipäevades. Kahjutasu suurus oleneb vigastuse tõttu kaotatud töövõime ja töötasu suurusest, kusjuures võetakse arvesse vigastatu varaline seisukord ja kolhoosi majanduslik tase.

Kui aga vigastatu tervislik seisund pärast kohtuotsuse jõustumist oluliselt muutub paranemise ja töövõime suurenemise suunas, siis võib kolhoos vastavalt NSV Liidu Ülemkohtu plenumi 1943. a. 10. juuni seletusele esitada kohtule hagi kahjutasu maksete vähendamiseks.

Seletuslikult võib vigastada masina või mootori läbi (traktorid, kombainid jt.), mis ei kuulunud kolhoosile, siis kannab kannatanu eest ainelist vastutust masina või mootori valdajaks olev ettevõtte või organisatsioon.

8. Pensioni määramine üldhaigestumise tagajärjel invaliidistunule

Leena Kask invaliidistus üldhaigestumise tagajärjel 1955. a., mille kohta ta esitab AKK otsuse. Viimase järgi on ta töövõimetu, kes ei vaja kõrvalabi.

Temale saab määrata kui üldhaigestumise tõttu invaliidistunudule invaliidsuspensiooni, kui ta omab 3 tööaastat. 1955. a. alguseks on L. Kasel aga 5,9 tööaastat ja ta on viis aastat järjest ületanud töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi. Seega on tal õigus pensionile koos lisandiga üldhaigestumise tõttu invaliidistunutele ettenähtud normide järgi.

Viimase viie aasta jooksul töötas L. Kask välja $450 + 400 + 520 + 250 + 180 = 1800$ normipäeva, millest aasta keskmine moodustab $1800:5 = 360$ normipäeva ja on suurem kui invaliidistumisele eelnenud aastal väljatöötatud normipäevade arv. Viie aasta keskmisest arvatuna on kuus keskmiselt väljatöötatud normipäevade arv $360:12 = 30$ normipäeva. Seega tuleb L. Kase põhipension 30-st $25\% = 7,5$ normipäeva ja pensionilisandiks 30-st $5\% = 1,5$ normipäeva, ning kuupensioniks kokku $7,5 + 1,5 = 9$ normipäeva.

9. Toitjakaotuse pension töövigastuse tõttu toitja surmapuhul

1915. a. 18. veebr. sündinud Jaan Lepp sai töö juures vigastada ja suri 1954. a. 1. juunil. Selle kohta esitas tema abikaasa tööõnnetuse akti ja surmatunnistuse. J. Lepa perekonda kuulub 2 alaealist last, kellele tuleb määrata ema nimele toitjakaotuse pension.

Perekonnal on õigus toitjakaotuse pensionile, sest toitja suri töövigastuse tagajärjel ja seetõttu tuleb toitjakaotuse pension määrata sõltumata toitja kolhoosis töötamise aja pikkusest. Pensionile mineku aastaks tuleb lugeda 1954. a., s. o. toitja surma aastat.

Viimase viie aasta jooksul töötas J. Lepp välja $400 + 350 + 340 + 510 + 500 = 2100$ normipäeva, seega keskmiselt aastas $2100:5 = 420$ normipäeva. Et viimase viie aasta keskmine normipäevade arv on väiksem 1953. a. väljatöötatud normipäevade arvust (500 normipäeva), siis tuleb J. Lepa perekonnale toitjakaotuse pension arvutada 1953. a. väljatöötatud normipäevadest. Sellest keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv on $500 : 12 = 41,6$ ja pärast ümardamist 42.

Kahele perekonnaliikmele tuleb pension määrata samas suuruses kui invaliidistumise tõttu kõrvalabi mittevajavale töövõimetule kolhoosnikule. Et toitja suri töövigastuse taga-

järjel, siis tuleb pension määrata 30% ulatuses keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvust, mis arvutamise teel moodustab 42-st $30\% = 12,6$ normipäeva. Maksimaalseks põhipensioniks on antud juhul ette nähtud 10 normipäeva kuus, mis määrataksegi J. Lepa perekonnale põhipensioniks.

J. Lepp oli viis aastat järjest ületanud töövõimeliste kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi ja ta perekonnal on õigus pensionilisele, mis moodustab 42-st $5\% = 2,1$ normipäeva. Kokku tuleb seega J. Lepa perekonnale kuupension $10 + 2,1 = 12,1$ normipäeva.

Ajutise töövõimetuse toetus

Ajutise töövõimetuse toetust määrab abistamiskassa juhatus kolhoosnikute üldkoosoleku otsusega kehtestatud pensioneerimise ja abistamise eeskirjades ettenähtud tingimuste ja korra kohaselt.

Ajutise töövõimetuse toetuse saamiseks esitab kolhoosnik abistamiskassa juhatusle arstitõendi haiguse tõttu töölt vabastamise kohta. Nimetatud tõendile teeb brigadir (juhataja) oma märkuse selle kohta, kas kolhoosnik enne haigestumist või pärast tervenemist puudus omavoliliselt töölt või mitte.

Kui selgub, et kolhoosnik on enne haigestumist või pärast tervenemist puudunud omavoliliselt töölt, ei määrata temale ajutise töövõimetuse toetust. Samuti ei määrata toetust kolhoosnikule, kes haiguse ajal rikkus ravirežiimi, on pidevalt rikkunud töödistsipliini või eksinud teiste üldkoosoleku otsusega ettenähtud tingimuste vastu.

Haiguspäevade eest väljamaksmisele kuuluva normipäevade arvu kindlaksmääramiseks arvutatakse kõigepealt välja, mitu normipäeva haigestumisele eelnenud aasta jooksul väljatöötatud normipäevadest langeb keskmiselt ühele tööpäevale. Eelmisel aastal väljatöötatud normipäevade arv saadakse isiklikust arvest «Andmed töötamise kohta».

Keskmiselt ühele tööpäevale langeva normipäevade arvu väljaarvutamiseks jagatakse eelmisel aastal väljatöötatud normipäevad 300-ga.

Ühele tööpäevale langev normipäevade arv korrutatakse tööpäevadega, mille kestel kolhoosnik oli arstitõendi alusel

töölt vabastatud, kusjuures arvesse ei võeta kolme esimest haiguspäeva.

Kolhoosnik, kes oli ajutiselt töövõimetu töövigastusest või kutsehaigusest tingitud haiguse tagajärjel, kuid polnud haigestumisele eelnenud aasta algusest alates olnud kolhoosi liige, arvutatakse ühele tööpäevale langev normipäevade arv välja sama korra kohaselt nagu pensioni määramisel kolhoosnikule, kes pole pensionile minekule eelnenud aasta algusest alates olnud kolhoosi liige (vt. lk. 35).

Ajutise töövõimetuse toetuse määramine protokollitakse «Abistamiskassa juhatuse protokollide raamatus».

Peale selle kantakse otsus ajutise töövõimetuse toetuste määramise kohta veel isikliku arve osasse «Ajutise töövõimetuse toetuse määramine».

Ajutise töövõimetuse toetuse määramisel tehakse isiklikku arvesse järgmised kanded: lahtrisse «määramise kuupäev» kantakse kassa juhatuse vastava otsuse kuupäev, lahtrisse «mitme tööpäeva eest» tööpäevade arv, mille eest toetus arvestati, ja lahtrisse «määratud normipäeva» ajutise töövõimetuse toetuseks määratud normipäevade arv.

Ajutise töövõimetuse toetuse määramisel tuleb jälgida, et toetust ei määrataks suurema hulga tööpäevade eest aastas, kui see on kolhoosi liikmete pensioneermise ja abistamise eeskirjades ette nähtud. Andmed selle kohta, mitme tööpäeva eest on kolhoosnik samal aastal ajutise töövõimetuse toetust juba saanud, võetakse isikliku arve lahtrist «mitme tööpäeva eest».

Näiteid ajutise töövõimetuse toetuse määramiseks

1. Kolhoosnik sai töö juures vigastada, mille kohta ta esitab abistamiskassale tööõnnetuse akti. Arstitõendi ja brigadiri märkuse järgi puudus ta töölt 1. maist kuni 12. juunini, s. o. 35 tööpäeva. Brigadiri märkuse järgi ta enne haigestumist ega pärast tervenemist omavoliliselt töölt ei puudunud.

Kolhoosi liikmeks astus kodanik 1. märtsil, seega kaks kuud enne töövigastust. Selle kahe kuu jooksul töötas ta välja 50 normipäeva ehk keskmiselt ühe normipäeva iga tööpäeva kohta.

Kodanik oli haige 35 tööpäeva. Et ajutise töövõimetuse toetust makstakse kolhoosnikule alates 4-ndast tööpäevast pärast arstitõendi alusel töölt vabastamist, siis tuleb talle maksta toetust $35 - 3 = 32$ tööpäeva eest, mis ei ületa ka

tööpäevade arvu, mille eest võib aastas määrata ajutise töövõimetuse toetust.

Töövõimega puhul makstakse ajutise töövõimetuse toetust 100% ulatuses. Seega määratakse temale ajutise töövõimetuse toetuseks 32 normipäeva.

2. Kolhoosnik oli arstitõendi alusel vabastatud töölt 1. juunist kuni 18. septembrini, s. o. 2 kuud ja 15 tööpäeva, kokku 65 tööpäeva. Brigadiri märkuse järgi puudus ta sama ajavahemiku töölt ja enne haigestumist ega ka pärast tervenemist pole ta omavoliliselt töölt puudunud.

Haigestumisele eelnenud kalendriaastal töötas ta välja isiklikku arvesse tehtud sissekande järgi 450 normipäeva ja ületas seega töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud aasta normipäevade miinimumi. Seega on tal õigus ajutise töövõimetuse toetuse saamiseks üldhaigestumise normides.

Haigestumisele eelnenud aasta jooksul töötas ta keskmiselt igal tööpäeval välja 1,5 normipäeva ($450 : 300$).

Isiklikus arves näidatud andmetel on talle samal aastal juba varem määratud ajutise töövõimetuse toetust 10 tööpäeva eest. Üldkoosoleku otsuse põhjal võib ajutise töövõimetuse toetust määrata aastas kuni 50 tööpäeva eest. Seega saab kolhoosnikule määrata toetust veel ainult 40 tööpäeva eest, kuigi ta oli haige 65 tööpäeva. Et üldhaigestumise korral makstakse ajutise töövõimetuse toetus välja 50% ulatuses, siis tuleb kolhoosnikule, antud juhul ajutise töövõimetuse toetusena, arvestada 50 protsenti 40 tööpäevale langevast 60 normipäevast ehk 30 normipäeva.

Pensionide ja ajutise töövõimetuse toetuste väljamaksmine

Pensionideks ja ajutise töövõimetuse toetuseks määratud normipäevade eest maksab kolhoosi juhatus võrdset samal aastal kolhoosnikute poolt väljatöötatud normipäevade eest makstava tasuga. Samuti makstakse kuupensionideks ja ajutise töövõimetuse toetusteks määratud normipäevade arvel avansi võrdsetel alustel väljatöötatud normipäevade eest makstava avansiga.

Avansi maksmine ja lõpparvelduse tegemine pensionideks ja ajutise töövõimetuse toetusteks määratud normipäevade eest toimub samaaegselt väljatöötatud normipäevade eest avansi maksmise ja lõpparvelduse tegemisega.

Pensionideks ja ajutise töövõimetuse toetusteks määratud normipäevad kantakse «Kolhoosi liikmete normipäevade arvestuse raamatusse» (vorm nr. 16) kolhoosniku isiklikku arvesse, kus avatakse selleks eraldi lahter.

Sissekanded sellesse raamatusse tehakse kolhoosnikute isiklike arvete kaartidele tehtud sissekannete alusel. Andmed pensioni suuruse kohta normipäevades saadakse isikliku arve lahtrist «Kuupension normipäeva» ja andmed ajutise töövõimetuse toetuse määramise kohta saadakse isikliku arve ajutise töövõimetuse toetuse määramise lahtrist «määratud normipäeva».

Kui rahalist avanssi makstakse iga kuu, siis tehakse ka «Kolhoosi liikmete normipäevade arvestuse raamatusse» iga kuu vastavad sissekanded. Kui aga pensionideks ja ajutise töövõimetuse toetusteks määratud normipäevade eest makstakse rahalist avanssi igas kvartalis, siis kantakse korraga üks kord kvartalis sisse ka kõik kvartali jooksul pensionidena ja ajutise töövõimetuse toetustena arvestatavad normipäevad.

Invaliidsuspensionideks määratud normipäevade sissekandmisel tuleb kontrollida isikliku arve lahtrist «Aasta ja kuu, mis ajani pensioni maksta», kas kolhoosnikul on õigus pensionile käesoleva kuu eest või mitte.

Samuti tuleb toitjakaotuse pensioni väljamaksmisel jälgida isikliku arve samast lahtrist, kas lapsed, kellele on pensioni määratud, olid kuu alguseks alla 16 aastat (õpilased alla 18 aastat) vanad. Invaliidistunud perekonnaliikmetele toitjakaotuse pensioni väljamaksmisel aga tuleb kontrollida, kas pensionär oli kuu algul AKK otsuse järgi töövõimetu või kõrvalabi vajav.

Vastavalt NSV Liidu RKN-i ja ÜK(b)P Keskkomitee määrusele 1953. a. 31. maist teostab abistamiskassa kolhoosnikute perekonnaliikmete-orbude patroneerimist.

Lapse patroneerimisel sõlmitakse lapse vabatahtlikult enda kasvatada võtnud kodanikuga vastav leping.

Kuni 3 aasta vanuste laste-orbude patroneerimise lepingud registreeritakse rajooni tervishoiu osakonnas, selle osakonna puudumisel rajooni polikliinikus. Kolme kuni 14 eluaasta vanuste laste patroneerimislepingud registreeritakse rajooni haridusosakonnas.

Üldiselt makstakse käesoleval ajal patronaažtoetuseks aastas vähemalt 600 rubla. Sellepärast tuleb täisorbudele määratud pensionide väljamaksmisel jälgida, kas raha ja

naturaalsaaduste väärtus riiklikes kokkuostuhindades moodustavad aastas kokku 600 rubla. Vastasel korral määrab kassa juhatus orbudele täiendavat toetust kas ühekordse toetusena või pideva abi näol.

Toetused imikuvarustuse muretsemiseks, matusteks ning ühekordsed toetused ja pidev abi

Toetusi imikuvarustuse muretsemiseks, matusteks ning teisi ühekordseid toetusi määrab abistamiskassa juhatus. Viimase koosoleku otsus toetuste määramise kohta protokollitakse kassa juhatuse protokollide raamatus.

Kui juhatus leiab, et kolhoosnikut on vaja abistada suuremas ulatuses, kui on kolhoosi üldkoosoleku otsusega ette nähtud, siis esitatakse küsimus otsustamiseks kolhoosi üld- või volinike koosolekule.

Samuti esitatakse üld- või volinike koosolekule otsustamiseks pideva abi osutamine neile kolhoosnikutele, kes ei oma õigust pensioni saamiseks, kuid on ise töövõimetud ega ei oma elatusvahendite allikaid.

Imikuvarustuse muretsemiseks toetuse saamise õigus on kolhoosnikul (lapse emal või isal), kes eelmisel aastal töötas välja normipäevi vähemalt töövõimelistele kolhoosnikutele kehtestatud miinimumi ulatuses. Toetuse saamise õiguse kindlakstegemiseks saadakse andmed kolhoosniku isiklikust arvest.

Matusetoetust makstakse kõigi kolhoosnikute perekonna liikmete surma puhul.

Imikuvarustuse muretsemiseks toetuse saamiseks või matusetoetuse saamiseks esitab kolhoosnik abistamiskassale tõendi, mis antakse välja külanõukogu poolt lapse sünni või isiku surma registreerimisel ja on ette nähtud kindlustuskassale esitamiseks.

Imikuvarustuse muretsemise toetus ja matusetoetus määratakse kassa juhatuse poolt kohe pärast vastavate tõendite esitamist. Ühekordne toetus määratakse pärast kolhoosniku taotluse saamist või abi vajaduse kindlakstegemist kassa juhatuse poolt.

Ettenähtud matusetoetus makstakse erandjuhul välja kassa esimehe korralduse põhjal, kusjuures selle toetuse määramine hiljem kinnitatakse juhatuse koosolekul.

Pidev abi makstakse välja kolhoosi üld- (volinike) koosoleku otsusega kindlaksmääratud korra kohaselt.

Kui ühekordne toetus või pidev abi makstakse välja korraga mitmele isikule, siis on soovitatav selleks koostada vastav väljamaksuleht. Sel juhul aga, kui mõnele isikule tuleb korraga rahalist ja materiaalselt abi anda, fikseeritakse see järgmiste dokumentidega: raha väljamaksmine teostatakse kolhoosi arvestuses kasutatava «Kassa väljamineku ordeeriga» (vorm 32) ja naturaalsaaduste väljaandmine kolhoosis kasutatava «Kolhoosi juhatuse korraldusega produktide ja materjalide väljaandmiseks» (vorm nr. 14).

Pärast vastava abi väljaandmist tehakse sissekanne isikliku arve osasse «Abistamised».

Sanatoorne ravi ja proteeside ning ortopeediliste toodete muretsemine

Sanatooriumi- ja puhkekodutuusikud annab abistamiskassa juhatuse välja kassa liikmeile juhatuse koosoleku otsuse alusel tasuta või soodustustega. Samuti varustab abistamiskassa oma liikmeid proteeside ja ortopeediliste toodetega, tasudes nende täishinna või osa sellest.

Sanatooriumi- ja puhkekodutuusikud müüb abistamiskassale Eesti NSV Tervishoiuministeeriumi Kuurordivalitsus (Tallinn, Pikkjalg 11).

Tuusikute saamiseks esitab abistamiskassa nimetatud valitsusele vastava taotluse.

Pärast arve tasumist saadetakse tuusikud abistamiskassale.

Sanatooriumituusiku saamiseks peab kolhoosnik esitama abistamiskassale sanatooriumi-kuurordi kaardi, mille annab välja raviv arst. Tuusiku väljaandmisel tagastatakse kolhoosnikule sanatooriumi-kuurordi kaart ja ta esitab selle koos tuusikuga sanatooriumi saabumisel.

Proteeside ja ortopeediliste toodete saamiseks esitab kolhoosnik abistamiskassale vastava arstitõendi. Abistamiskassa esitab Tartu proteesitööstusele taotluse toote valmistamiseks ja arve saamisel kannab arves näidatud summa üle proteesitööstusele.

Proteesi või ortopeedilise toote kättesaamisel annab kolhoosnik arvele oma allkirja toote vastuvõtmise kohta.

Kui abistamiskassa juhatuse otsustab anda kolhoosnikule tuusiku, proteesi või ortopeedilise toote mitte tasuta, vaid soodustusega, tasub abistamiskassa arve alusel toote või

tuusiku eest kogu summa ja kasseerib pärast kolhoosnikult sisse selle osa rahast, mis kolhoosnik pidi ise tasuma.

Raha vastuvõtmiseks kasutatakse kolhoosi arvestuses kasutatavat «Kassa sissetulekuorderit» (vorm 31).

Sanatooriumi- ja puhkekodutuusikute saamise ja väljaandmise kohta peetakse järgmist raamatut:

Tuusiku saamise kuupäev	Dokumendi nimetus ja nr., millega tuusik saadi	Sanatooriumi-puhkekodu nimetus	Tuusiku kehtivuse aeg	Tuusiku hind	Tuusiku väljaandmise kuupäev	Kellele välja antud	Allkiri vastuvõtmise kohta

Sanatooriumi- ja puhkekodutuusikute, samuti ka proteeside ja ortopeediliste toodete andmine kantakse sisse kolhoosniku isiklikku arvesse «Abistamised» all.

Laenude andmine

Abistamiskassa annab kassa liikmeile protsendita laene nii rahas kui ka naturaalsaadustes. Laenu antakse näiteks perekonna ajutise raske majandusliku olukorra korral, loomade soetamiseks, elamu remondiks, individuaalelamu ehitamiseks jne.

Laenud määrab kassa juhatus kolhoosi üldkoosoleku otsusega määratud summa või koguste piires.

Kui kolhoosnik vajab suuremat summat raha või suuremas koguses naturaalsaadusi laenuks, siis esitab kassa juhatus laenu otsustamise kolhoosi üld- (volinike) koosolekule.

Laenu tagastamise tähtajad määratakse kindlaks laenu väljaandmise otsustamisel.

Laenu saamiseks esitab kolhoosnik kirjaliku avalduse.

Määratud laenu väljaandmine vormistatakse samade dokumentidega, mille järgi antakse välja ühekordset või pidevat abi.

Laenu tasumine vormistatakse kas selleks koostatava

kogumislehega või kolhoosi arvestuses kasutatava «Kassa sissetulekuorderiga» (vorm nr. 31).

Laenude arvestamiseks kasutatakse kolhoosi arvepidamises kasutamisel olevat «Lao, brigaadi, farmi sissetulekute-väljaminekute raamatut» (vorm nr. 18).

Selles raamatus avatakse iga isiku nimele, kellele laenu antakse, isiklik arve, kusjuures lahtrisse «Kellelt saadud või kellele välja antud» märgitakse, mida laenuks antakse. Laenu tagasimaksmisel märgitakse samasse lahtrisse, mida on tagasi makstud.

Lahtrisse «Sissetulek» märgitakse väljaantud raha summa või naturaalsaaduste kogus, lahtrisse «Väljaminek» aga tagasi makstud raha summa või naturaalsaaduste kogus. Peale selle tehakse sissekanne ka lahtrisse «Saldo» iga sissekande järel. See lahter näitab, kui palju laenu on tagastamata isikul, kelle nimele see arve on avatud.

Kolhoosnikute hooldamisele suunamine

Abistamiskassa suunab kolhoosnikute invaliidide- ja vanadekodudesse hooldamisele neid kõrvalabi vajavaid vanu ja töövõimetuid kolhoosnikuid, kes on üksikud või kes mingil põhjusel ei saa elada perekonnas.

Hooldamisele suunatu ülalpidamise eest tasub abistamiskassa iga ööpäeva eest ettenähtud hooldamistasu.

Nimetatud tasu kannab abistamiskassa hooldamisasutusele üle kvartalite viisi ja nimelt iga eelmise kvartali lõpul järgneva kvartali eest.

Kolhoosniku hooldamisele suunamiseks saadab abistamiskassa kohalikule sotsiaalkindlustuse osakonnale kassa juhatuse avalduse, milles märgitakse hooldamisele suunatava kolhoosniku perekonna-, ees- ja isanimi, sünniaeg ja hooldamisele suunamise põhjus.

Kassa juhatuse taotlus saadetakse sotsiaalkindlustuse osakonna poolt vastavale kolhoosnikute invaliidide- ja vanadekodule. Viimane vormistab sotsiaalkindlustuse osakonna vahendusel abistamiskassaga lepingu.

Pärast lepingu sõlmimist ja ühe kvartali eest hooldamistasu ülekanmist võetakse kolhoosnik invaliidide- ja vanadekodu ülalpidamisele.

Kolhoosnik esitab invaliidide- ja vanadekodusse saabumisel kodu administratsioonile passi ja annab üle arstliku tõendi selle kohta, et ta ei põe nakkushaigusi.

Kolhoosnikul on õigus võtta kodusse kaasa temale kuuluv pesu, üleriided, jalanõud ja vooditarbed ning anda üle kodule ühiseks kasutamiseks temale kuuluvad loomad.

Kodu poolt kindlustatakse hooldamisel viibivatele kolhoosnikutele elutarbeliste vajaduste rahuldamine. Neile kindlustatakse 3 korda päevas soe toit, vajalik voodi- ja ihupesu ning üleriided jm.

Hooldamisel viibivad isikud on arstliku järelevalve all ning neile kindlustatakse vajalik ravi.

Peale selle organiseeritakse hoolealustele mitmesuguseid kultuurilisi üritusi, ekskursioone, ühislugemisi ja kultuurset vaba aja veetmist.

Kõigi koduga toimuvate operatsioonide arvestamiseks avatakse raamatusse, mida peetakse kolhoosnikute isiklike laenuarvete kohta, vastav arve.

Koduga toimuvate operatsioonide arvestamiseks peetakse ühte arvet ka sel juhul, kui selles kodus viibib hooldamisel mitu kolhoosi liiget.

Lahtrisse «Kellelt saadud või kellele välja antud» märgitakse hooldamisele suunatud isikute nimed, hooldamisasutusega lepingu sõlmimise aeg ja hooldamisele suunamise kuupäev.

Lahtrisse «Sissetulek» märgitakse summa, mille kassa on kodule üle kandnud.

Summa, mille kassa on kohustatud kodule lepingu alusel üle kandma, märgitakse lahtrisse «Väljaminek».

Peale selle tehakse iga sissekande järele ka lahtrisse «Saldo» vastav kanne, kusjuures lahtrisse «Arvepidaja allkiri dokumentide vastuvõtmise kohta» märgitakse, kas saldo moodustab kodule ettemaksu või võlgnevuse.

Arvepidamine

Abistamiskassa rahaliste ja materiaalsete vahendite sissetulekute ja väljaminekute arvestamiseks peetakse järgmisi raamatuid.

Rahaliste laekumiste ja väljaminekute arvestamiseks peetakse kolhoosi arvepidamises kasutatavat «Kassaraamatut».

Materiaalsete vahendite laekumiste ja väljaminekute arvestamiseks peetakse kolhoosi arvepidamises kasutatavat

«Lao, brigaadi, farmi sissetulekute ja väljaminekute raamatut» (vorm nr. 18).

Rahaliste vahendite arvestamiseks peetavas «Kassaraamatus» avatakse konto «Rahalised vahendid», kust kantakse läbi ainult need operatsioonid, mis toimuvad abistamiskassa vahendite tegelikes sissetulekutes ja väljaminekutes.

Abistamiskassa rahalised vahendid säilitatakse jooksva kontol kas riigipangas või hoiukassas. Jooksva kontol säilitatavate rahaliste vahendite arvestamiseks avatakse «Kassaraamatus» rahaliste vahendite allkonto «Jooksey konto».

Samasse raamatusse avatakse kolhoosnikutele väljaantud laenude arvestamiseks ka allkonto «Laenud».

Et aga jooksvale kontole viidud, samuti ka väljaantud laenud ei vähenda tegelikke abistamiskassa rahalisi vahendeid, siis ei kanta jooksvale kontole raha sissemaksmist ja laenu väljamaksmist väljaminekuks kontosse «Rahalised vahendid». Samuti ei suurenda abistamiskassa rahalisi vahendeid jooksvalt kontolt raha toomine ja laenu tagasimaksmine ning seetõttu ei kanta ka neid summasid sissetulekuks kontosse «Rahalised vahendid».

Näiteks abistamiskassa rahaliste vahendite saldo on 1. jaan. seisuga 10 000 rbl., sellest jooksva konto saldo 6000 rbl. ja laenude saldo 4000 rbl.

Jaauarikuus toimuvad abistamiskassa rahaliste vahenditega järgmised operatsioonid:

1. Laekus maksekäsundi alusel jooksvale kontole	5000 rbl.
2. Jooksvalt kontolt kanti maksekäsundi alusel sanatooriumituusikute eest	1100 „
3. Jooksvalt kontolt toodi sularaha	1000 „
4. Maksti välja toetusteks	500 „
5. Maksti välja laenudeks	400 „
6. Maksti kassasse sularaha laenu katteks	100 „
7. Maksti sisse jooksvale kontole kassast	100 „

Need operatsioonid peegelduvad abistamiskassa rahaliste vahendite arvestuses järgmiselt:

Konto «Rahalised vahendid»

Operatsiooni nr.	Sissetulek	Väljaminek	Saldo
Saldo 1. I			10 000
1.	5000	—	15 000
2.	—	1100	13 900
4.	—	500	13 400

Allkonto «Jooksev konto»

Operatsiooni nr.	Sissetulek	Väljaminek	S a l d o
Saldo 1. I			6000
1.	5000	—	11 000
2.	—	1100	9 900
3.	—	1000	8 900
7.	100	—	9 000

Allkonto «Laenud»

Operatsiooni nr.	Sissetulek	Väljaminek	S a l d o
Saldo 1. I			4000
5.	400	—	4400
6.	—	100	4300

Seega omab kassa rahalisi vahendeid 13 400 rbl., millest on jooksva kontol 9000 rbl., laenudena väljas 4300 rbl. ja kassas 100 rbl.

M ä r k u s: analüütiline arvestus laenude alal isikute järgi toimub selleks ettenähtud raamatus (vt. peatükk «Laenude andmine»).

Materiaalsete vahendite arvestamiseks peetavas sissetulekute-väljaminekute raamatus avatakse iga materiaalse vahendi liigi kohta eraldi konto. Nii avatakse konto «Rukis», konto «Nisu» jne. Iga materiaalse vahendi kontost kantakse läbi ainult selle materiaalse vahendi tegelikud sissetulekud ja väljaminekud.

Samuti nagu rahaliste vahendite osas avati laenude arvestamise alal allkonto «Laenud», nii avatakse ka selles raamatus selle materiaalse vahendi allkonto, kuhu kantakse väljaantud laenud (konto «Rukkilaenud», konto «Nisulaenud» jne.).

Abistamiskassa materiaalsed vahendid säilitatakse kolhoosi laos, kus kolhoosi laohoidja peab laoraamatus nende vahendite kohta eraldi arvestust.

Näiteks abistamiskassal on 1. jaan. seisuga rukist 3000 kg, sellest laenuna väljas 2000 kg.

Jaanuarikuus toimuvad rukkikoguse järgmised muudatused:

1. Kolhoosi poolt anti abistamiskassale	2000 kg
2. Anti välja toetusteks	500 kg
3. Anti välja laenudeks	300 kg
4. Laekus laenu tagasi	400 kg

Need operatsioonid peegelduvad abistamiskassa rukki-kontos (ka allkontos) järgmiselt:

Konto «Rukis»

Operatsiooni nr.	Väljaminek	Sissetulek	S a l d o
Saldo 1. I			3000
1.	2000	—	5000
2.	—	500	4500

Allkonto «Rukkilaenu»

Operatsiooni nr.	Sissetulek	Väljaminek	S a l d o
Saldo 1. I			2000
3.	300	—	2300
4.	—	400	1900

Kõikide arvepidamise raamatute lehed nummerdatakse ja kinnitatakse raamatu lõpus kassa esimehe ja arvepidaja allkirjadega ning kassa pitseriga.

Sissekanded arvepidamise raamatus tehakse tindiga vastavate dokumentide alusel. Ebaõiged sissekanded storneeritakse.

Eelarve

Abistamiskassa töö õigeks organiseerimiseks, pensioneermiseks ja ajutise töövõimetuse toetusteks aastas kulutatavate normipäevade arvu kindlaksmääramiseks kolhoosi tootmis-finantsplaanis, samuti ka abistamiskassale aastas toetusteks ja abistamisteks vajaminevate vahendite hulga kindlaksmääramiseks koostatakse iga aasta algul abistamiskassa eelarve käesoleva brošüüri lehekülgedel 60 ja 61 toodud vormi kohaselt.

Eelarve kinnitatakse kolhoosi üldkoosolekul. Ärakiri kinnitatud eelarvest saadetakse rajooni sotsiaalkindlustuse osakonnale.

Eelarves «Pensionid ja ajutise töövõimetuse toetused» näidatakse lahtris «Seis eelarveaasta 1. jaanuariks», kui suur on selleks ajaks tegelik kolhoosnikute-pensionäride arv ja neile määratud kuupensionide suurus normipäevades.

Lahtris «Eelarveaastal kokku» näidatakse kolhoosnikute arv, kellele tuleb eelarveaastal maksta pensioni ja ajutise töövõimetuse toetust ning mitme normipäeva tasu aastas. Siinjuures tuleb arvestada ka pensionisaajate arvu suurenemist.

Vanaduspensionide saajate arvu suurenemise kindlaksmääramiseks tehakse aasta algul isiklike arvete järgi kindlaks, mitu kolhoosnikut hakkab eelarveaastal veel saama vanaduspensionide ja mitme normipäeva eest tuleb neile eelarveaastal pensioni maksta.

Invaliidsus- ja toitjakaotuse pensionide suurenemine, samuti ka ajutise töövõimetuse toetuste tasu maksmine planeeritakse eelmiste aastate kogemuste alusel.

Lahtris «Eelarveaastal kokku» alalahtris «normipäevi» märgitud normipäevade arv on kolhoosi juhatusele aluseks kolhoosi tootmis-finantsplaani koostamisel aasta jooksul väljaspool tootmistegevust (pensionideks ja ajutise töövõimetuse toetusteks) kulutatavate normipäevade arvu kindlaksmääramisel.

Eelarve osa «Abistamiskassa vahendid ja nende kasutamine» real «Varade jääk 1. jaanuariks koos tagavarafondiga» (rida 9) näidatakse eelmisest aastast jäänud rahasumma, mille kohta andmed saadakse kassaraamatust sel teel, et konto «Rahalised vahendid» summast lahutatakse allkonto «Laenud» summa. Analoogiliselt saadakse ka sissetulekute-väljaminekute raamatust vastavate materiaalse vahendite kogused, mis näidatakse sama rea all «Taime- ja loomakasvatussaadused kg».

Real «1. jaanuari seisuga väljaantud laenudest» (rida 10) näidatakse vahendid, mis laekuvad eelarveaastal tagasi eelmisel aastal väljaantud laenudest.

Peale selle määratakse kindlaks vahendid, mis laekuvad muudest sissetulekutest, s. o. sisseastumis- ja liikmemaksudest, jooksva arve protsendid jne., ning näidatakse real 11 «Sisseastumis- ja liikmemaksudest ja muudest sissetulekutest».

Vastavalt kolhoosnikute pensioneerimise ja abistamise eeskirjadele eraldab kolhoos abistamiskassale eelarveaastal

..... rajooni ..... külanõukogu
 põllumajandusliku artelli .....
 ühiskondliku vastastikuse abistamise kassa

19 ..... a.

EELARVE

Kinnitatud üldkoosolekul
 « » ..... 19..... a.
 protokoll nr .....

1. Kolhoosi liikmete arv .....
2. Kolhoosi territooriumil elunevate kolhoosnike perekonnaliikmete orbude arv ....., neist saavad pensioni või patronaažtoetust .....
3. Kolhoosnike hooldamisasutustes viibib hooldamisel ..... inimest, eelarveaastal suunatakse hooldamisele ..... inimest.

Pensionid ja ajutise töövõimetuse toetused

Näitajad	Seis eelarveaasta 1. jaanuariks		Eelarveaastal kokku	
	isiku- te arv	kuupension normipäevi	isiku- te arv	normi- päevi
4. Vanaduspension				
5. Invaliiduspension				
6. Toitjakaotuse pension				
7. Ajutise töövõimetuse toetus	X	X		
8. K o k k u				

ABISTAMISKASSA VAHENDID JA NENDE KASUTAMINE

Näitajad	Raha rbl.	Taime- ja loomakasvatussaadused kg						Väärtus rbl.		
		rukis	nisu	oder	kartul	köögivilj	piim		sealiha	loomaa- liha
Varade jääk 1. jaanuariks koos tagavarafondiga	9									
1. jaanuari seisuga väljaantud laenudest	10									
sisseastumis- ja liikmemaksudest ja muudest sissetulekutest	11									
kolhoosi poolt eraldatavaist vahendeist	12									
Kokku aastas vahendeid (rida 9 kuni 12)	13									
kolhoosnikute hooldamisasutustele	14									
sanatooriumi- ja puhkekodutuuksikud ning profeesid ja ortopeedilised tooted	15									
muud toetused, abistamised ja väljaminekud	16									
laenud	17									
kokku hooldamine ja abistamine (read 14 kuni 17)	18									
administratiiv-majanduskulud	19									
tagavarafondi	20									
Eelmiste aastate tagavarafond	21									
Kokku väljaminekud koos tagavarafondiga (read 18 kuni 21)	22									

Revisjonikomisjoni

19..... a. Kassa esimees: .....

esimees: .....

raha ja naturaalsaadusi selles ulatuses, et need vahendid kataksid abistamiskassa aastased väljaminekud.

Rea «Kolhoosi poolt eraldatavaist vahendeist» (rida 12) täitmiseks on vaja teada abistamiskassa aastased väljaminekud, teha eraldamised administratiiv-majanduskuludeks ja tagavarafondi.

Leidnud rea «Kokku väljaminekud koos tagavarafondiga» (rida 22)) ja arvestanud sellest maha ridadel 9, 10 ja 11 märgitud vahendid, saame vahendid, mida näidatakse real «Kolhoosi poolt eraldatavaist vahendeist» (rida 12). Olgu siinjuures märgitud, et rea «Kokku aastas vahendeid» (rida 13) andmed peavad võrduma rea «Kokku väljaminekud koos tagavarafondiga» (rida 22) näitajatega.

Väljaminekute all näidatakse real «Kolhoosnikute hooldamisasutustele» (rida 14) vahendid, mis kulutatakse eelarveaastal seal hooldamisel olevate kolhoosnikute ülalpidamiskulude katteks.

«Sanatooriumi- ja puhkekodutuusikud ning proteesid ja ortopeedilised tooted» (rida 15) all näidatakse vahendid, mis abistamiskassa poolt kulutatakse sanatooriumi- ja puhkekodutuusikute ostmiseks ning proteeside, ravi- ja tugiaparaatide muretsemiseks. Näidatud tuusikute ja teiste asjade kogumaksumusest arvatakse maha see osa, mis kuulub kolhoosnikute endi poolt väljamaksmisele.

«Muud toetused, abistamised ja väljaminekud» (rida 16) all näidatakse eelmiste aastate kogemuste alusel väljaminekud imikubarustuse muretsemiseks ja matusetoetusteks, abi lasterikastele perekondadele, laste ülalpidamine kooli internaatides, Nõukogude armeest demobiliseeritud kolhoosnikute abistamine, lastele ja vanadele riiklike tähtpäevade puhul kingituspakside valmistamine, vanade ja töövõimetute varustamine küttega, pidev abi neile, kes ei oma õigust pensionile ja kel puuduvad elatusvahendid ning muud ühekordsed toetused, ja pidev abi pensionisaajaile ning teistele kolhoosnikutele.

«Laenud» (rida 17) all näidatakse vahendid, mis kulutatakse eelarveaastal kolhoosnikutele laenude võimaldamiseks.

«Administratiiv-majanduskulud» (rida 19) all nähakse ette kokku 5% kassa eelarveaasta laekumistest. Et eelarveaasta laekumine on kindlaks määramata, siis võib sellel real näidata 5% neist vahendeist, mis on märgitud real «Kokku hooldamine ja abistamine» (rida 18).

Peale selle eraldatakse eelarveaasta laekumistest 5% ulatuses vahendeid tagavarafondi (rida 20). Selleks võetakse jälle 5% reäl 18 märgitud vahendeist. Tagavarafondi ei eraldata enam vahendeid, kui need moodustavad juba 30% kassa üldisest aastasest väljaminekust. Tagavarafondi eraldatakse ainult raha ja säilivaid taimekasvatussaadusi. Mittesäilivate taime- ja loomakasvatussaaduste väärtuse ulatuses eraldatakse tagavarafondi täiendavalt raha.

Rea «Eelmiste aastate tagavarafond» (rida 21) kohta saadakse andmed raamatust, kus toimub laenude arvestamine selleks avatud tagavarafondi arvestamise kontolt.

Raamatu lahtrisse «Kellelt saadud või kellele antud» märgitakse tagavarafondi eraldatud vahendi nimetus, lahtrisse «Sissetulek» eraldatud summa või kogus. Lahtris «Väljaminek» näidatakse aga, kui palju tagavarafondi varadest on kasutatud erakorralistel juhtudel. Iga sissekande järele tuuakse välja saldo.

Tagavarafondi eraldamisi tehakse pärast eelarveaasta I poolaasta möödumist ja täiendavalt pärast majandusaasta lõppu.

Protokollide raamatud ja kaustad

Kassa tegevuse juhtimise alal peetakse üld- ja volinike koosolekute protokollide raamatut ja kassa juhatuse protokollide raamatut.

Protokollide raamatute lehed nummerdatakse ja kinnitatakse raamatu lõpus kassa esimehe ja arvepidaja allkirjadega ning kassa pitseriga.

Dokumentide ja kirjavahetuse säilitamiseks peetavad kaustad on järgmised:

- 1) nõukogude organite korraldused ja juhendid kassa tegevuse kohta;
- 2) kassa eelarved, tegevusaruanded ja lepingud;
- 3) dokumendid pensioni määramiseks;
- 4) dokumendid ajutise töövõimetuse, imikubarustuse muretsemiseks, matusteks jm. ühekordsete toetuste määramiseks;
- 5) sissetulekuid ja väljaminekuid tõendavad dokumendid, rahalised ja varalised;
- 6) eitavalt otsustatud avaldused;
- 7) kassa tegevuse revideerimise aktid.

Kassa valitsemis- ja revisjoniorganid

Kassa valitsemisorganiks on üldkoosolek, kontrollorganiks aga revisjonikomisjon.

Üldkoosolek otsustab kõik kolhoosnikute abistamise küsimused, mis puuduvad eespool märgitud kolhoosi liikmete pensioneerimise ja abistamise eeskirjades.

Samuti teeb üldkoosolek vastavad muudatused kolhoosnikutele abi andmise ja kassale varade laekumise kohta. Üldkoosolek kinnitab igal aastal kassa eelarve ja aasta tegevusaruande.

Vajaduse korral valib üldkoosolek volinikud, kes otsustavad kassa tegevusse puutuvaid jooksvaid küsimusi.

Üldkoosolek valib kassa esimehe ja juhatuse liikmed, kokku 3—7-liikmelise juhatuse. Peale selle valib üldkoosolek 1—2 juhatuse liikme kandidaati.

Kassa juhatus organiseerib üldkoosoleku otsuste täitmist ja määrab üldkoosoleku otsuses ettenähtud korra kohaselt pensione, toetusi, laene ja muud materiaalselt abi. Organiseerib vanade ja töövõimetute kolhoosnikute materiaalsete ja elutarbeliste tingimuste igakülgset parandamist.

Kassa juhatus esitab üld- (volinike) koosolekule otsustamiseks töös esilekerkinud küsimused, mille lahendamise kord ei ole kindlaks määratud üldkoosoleku otsusega. Samuti esitatakse üldkoosolekule otsustamiseks kolhoosnikute taotlused ja avaldused pideva abi saamiseks, taotlused ühekordsete toetuste ja laenude saamiseks suuremas ulatuses, kui juhatus seda on õigustatud määrama.

Kassa juhatus valib enda hulgast kassa sekretäri ja kassa arvepidaja. Vastava arveala töötaja puudumisel kassa juhatuses võetakse arvepidaja tööle väljastpoolt juhatuse koosseisu.

Kassa esimehele ja arvepidajale makstakse töö eest tasu üldkoosoleku otsuses ettenähtud korra kohaselt.

Töötasu määratakse kindlaks vastavalt kolhoosi suursele. Nii näiteks määratakse esimehele ja arvepidajale 100-liikmelises kolhoosis kuu kohta 5 normipäeva tasu, 150-liikmelises 8 normipäeva tasu, 200-liikmelises 10 normipäeva tasu, 250-liikmelises 12 normipäeva tasu jne.

Revisjonikomisjoni valitakse üldkoosoleku poolt kolm liiget ja kaks liikmekandidaati. Revisjonikomisjon valib enda hulgast esimehe.

Revisjonikomisjon kontrollib perioodiliselt, mitte harvem kui 2 korda aastas, üldkoosoleku otsuste täitmist kassa juhatuse poolt ning kassa varade laekumist ja nende sihipärasest kasutamist.

Kui revisjonikomisjon leiab, et kassa juhatuse töö organiseerimises ja üldkoosoleku otsuste täitmises esineb väärnähtusi, võtab komisjon tarvitusele abinõud puuduste likvideerimiseks. Kuritarvituste puhul esitab aga materjalid kohtuorganitele süüdlaste vastutuselevõtmiseks.

Tabel vanaduspensioni arvutamiseks

Kolhoosnikute pensioneermise kogemused näitavad, et enamuses kolhoosides määratakse vanaduspension 30% ulatuses kolhoosniku poolt keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvust. Vastavalt sellele tuuakse siinjuures vanaduspensioni suuruse väljaarvutamise hõlbustamiseks järgnev tabel.

Lahtris «Kuus töötanud välja normipäevi» on toodud see normipäevade arv, mis kolhoosnik keskmiselt kuus välja töötas ja millest pension arvutatakse. Lahtri «Kuus väljatöötanud normipäevadest» alalahtris «Põhipension (30%)» on toodud see normipäevade arv, mis moodustab kolhoosniku poolt keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvust 30%. Sama lahtri alalahtris «Pensionilisand (5%)» on näidatud need normipäevad, mis moodustab 5% kolhoosniku poolt keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arvust. Lahtris «Kokku kuupension normipäevi» on toodud aga see normipäevade arv, mida moodustavad põhipension ja lisand kokku.

Et minimaalseks põhipensioniks on ette nähtud 6 normipäeva kuus ja minimaalseks pensioni lisandiks üks normipäev, siis tuleb sel juhul võtta minimaalne pension ja ka pensionilisand, kui keskmiselt kuus väljatöötatud normipäevade arv on alla 20 normipäeva.

Samuti ei suurene 40 normipäevast alates põhipension, sest 12 normipäeva moodustab maksimaalse põhipensioni kuu kohta. Suureneb ainult pensionilisand.

Kui aga pension tuleb määrata proportsionaalselt olemasolevaile tööaastatele, siis leitakse põhipensionist vastav pensioni osa arvutamise teel.

Kuus töötanud välja normipäevi	Kuus väljatöötatud normipäevadest		Kokku kuupension normipäevades	Kuus töötanud välja normipäevi	Kuus väljatöötatud normipäevadest		Kokku kuupension normipäevades
	põhipension (30%)	pensionilisand (5%)			põhipension (30%)	pensionilisand (5%)	
20	6,0	1,0	7,0	50	12,0	2,5	14,5
21	6,3	1,1	7,4	51	12,0	2,6	14,6
22	6,6	1,1	7,7	52	12,0	2,6	14,6
23	6,9	1,2	8,1	53	12,0	2,7	14,7
24	7,2	1,2	8,4	54	12,0	2,7	14,7
25	7,5	1,3	8,8	55	12,0	2,8	14,8
26	7,8	1,3	9,1	56	12,0	2,8	14,8
27	8,1	1,4	9,5	57	12,0	2,9	14,9
28	8,4	1,4	9,8	58	12,0	2,9	14,9
29	8,7	1,5	10,2	59	12,0	3,0	15,0
30	9,0	1,5	10,5	60	12,0	3,0	15,0
31	9,3	1,6	10,9	61	12,0	3,1	15,1
32	9,6	1,6	11,2	62	12,0	3,1	15,1
33	9,9	1,7	11,6	63	12,0	3,2	15,2
34	10,2	1,7	11,9	64	12,0	3,2	15,2
35	10,5	1,8	12,3	65	12,0	3,3	15,3
36	10,8	1,8	12,6	66	12,0	3,3	15,3
37	11,1	1,9	13,0	67	12,0	3,4	15,4
38	11,4	1,9	13,3	68	12,0	3,4	15,4
39	11,7	2,0	13,7	69	12,0	3,5	15,5
40	12,0	2,0	14,0	70	12,0	3,5	15,5
41	12,0	2,1	14,1	71	12,0	3,6	15,6
42	12,0	2,1	14,1	72	12,0	3,6	15,6
43	12,0	2,2	14,2	73	12,0	3,7	15,7
44	12,0	2,2	14,2	74	12,0	3,7	15,7
45	12,0	2,3	14,3	75	12,0	3,8	15,8
46	12,0	2,3	14,3	76	12,0	3,8	15,8
47	12,0	2,4	14,4	77	12,0	3,9	15,9
48	12,0	2,4	14,4	78	12,0	3,9	15,9
49	12,0	2,5	14,5	79	12,0	4,0	16,0
				80	12,0	4,0	16,0

SISUKORD

Saateks	3
I. Kolhoosnikute pensioneermise ja abistamise üldised alused	4
II. Kolhoosnikute pensioneermise ja abistamise näidiseeskirjad	8
Vanaduspension	9
Invaliidsuspension	10
Toitjakaotuse pension	12
Tööaastate arvutamine	14
Pensionide arvutamine	14
Pensionide väljamaksmine	17
Ajutise töövõimetuse toetus	19
Muud abistamised	20
III. Kolhoosnikutele pensionide ja toetuste määramine ning arvestus	22
Andmed töötamise kohta	22
Pensionide määramine ja selleks vajalikud dokumendid	27
Pensionide määramiseks vajalike tööaastate arvutamine	30
Pensionile mineku aja kindlaksmääramine	32
Pensionide suuruse arvutamine	34
Näiteid pensionide määramise kohta	38
Ajutise töövõimetuse toetus	47
Näiteid ajutise töövõimetuse toetuse määramiseks	48
Pensionide ja ajutise töövõimetuse toetuste väljamaksmine	49
Toetused imikubarustuse muretsemiseks, matusteks ning ühekordsed toetused ja pidev abi	51
Sanatoorne ravi ja proteeside ning ortopeediliste toodete muretsemine	52
Laenude andmine	53
Kolhoosnikute hooldamisele suunamine	54
Arvepidamine	55
Eelarve	58
Protokollide raamatud ja kaustad	63
Kassa valitsemis- ja revisjoniorganid	64
Tabel vanaduspensionide arvutamiseks	65

Гайлан, Херберт Андреевич
О ПЕНСИЯХ И ПОСОБИЯХ КОЛХОЗНИКОВ
На эстонском языке
Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

Toimetaja V. Pedaja
Tehniline toimetaja M. Aardma
Korrektorid R. Lindström ja E. Laanep

Ladumisele antud 12. IX 1958. Trükkimisele
antud 23. X 1958. Paber 54×84, 1/16. Trükipoog-
naid 4,25. Formaadile 60×92 kohaldatud trüki-
poognaid 3,49. Arvutuspoognaid 3,6. Trüki-
arv 4000. MB-08143. Tellimise nr. 6813.

Trükikoda «Kommunist», Tallinn, Pikk t. 2.

Tasuta

Tasuta

Ⓐ
A-22306

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00386804 1